I 10851

1980

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

ALMANAH

Cutezătorii

ALMANAH „Cutezătorii" 1980

TOT ÎNAINTE

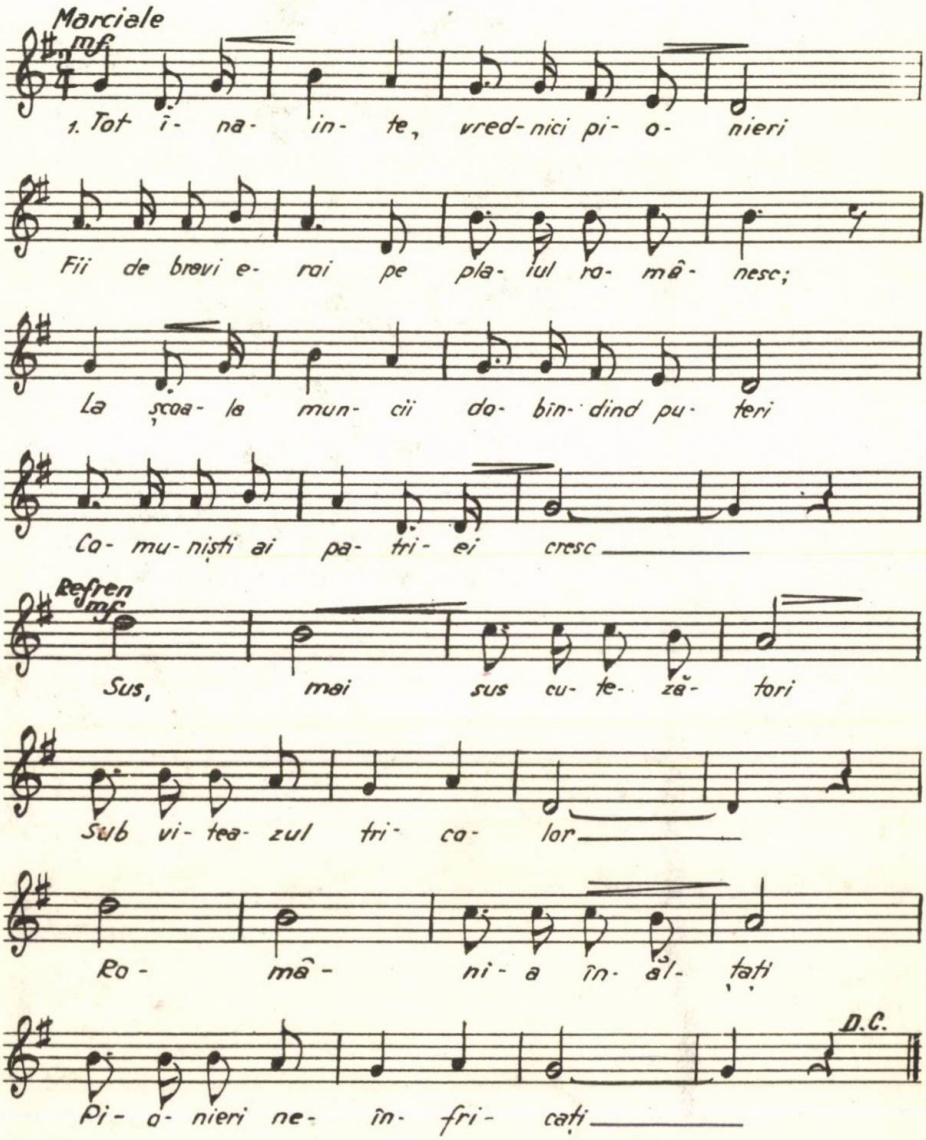

Sîntem nepoți de daci și de romani;
Harnici și viteji vom crește zi de zi.
Azi învățăm cu tineresc elan,
Viitori constructori vom fi!

Refren.

Țară de glorii, spre onoarea ta,
Plaiul tău străbun, să-l apărăm vom ști,
Florile păcii, mîna îți vor da,
Prieteni buni copiii vor fi.

Rrefren.

Spre comunism, mărețul ideal,
Steag muncitoresc purtăm în biruinți —
Ne dă putere dragostea de neam
Și iubirea pentru părinți.

Refren.

Azi pionieri și mîine utecești,
Glorios partid, mereu te vom urma,
Țării în zbor spre ani comuniști
Viața-ntreagă vom închina!

Refren.

Muzica: Cornel Arion

Versuri: Mihai Negulescu, N. Constantinescu

I 10851

Tinerii, toţi copiii patriei noastre se dezvoltă într-un climat social, politic şi etic nou, superior, dispunînd de tot ceea ce este necesar pentru a se forma ca oameni înaintaţi, făuritori conştienţi şi pricepuţi ai României socialiste şi comuniste.

NICOLAE CEAUŞESCU

MULŢUMIM DIN INIMĂ PARTIDULUI

2022

Tu, cititorule, eşti unul dintre cei peste două milioane patru sute de mii de pionieri sau, socotind la scara generaţiei, unul din cei şase milioane de copii şi tineri ai României contemporane. În acest splendid eşalon al viitorului — dar şi al prezentului — ai misiunea ta bine definită, ai energia ta şi talentul tău, foarte preţioase, de neînlocuit. Eşti o personalitate, iar împreună cu cei şase milioane alcătuieşti un detaşament strălucit, cutezător, spre care privesc cu nemărginită încredere părinţii voştri. Ţelul tău trebuie să fie, aşadar, acela de a lucra necontenit, astfel încît să-ţi perfecţionezi din toate punctele de vedere propria personalitate şi, prin aceasta, valoarea întregii generaţii din care faci parte, chemată spre îndeplinirea celui mai nobil ideal: acela al muncii pentru necontenitul progres al civilizaţiei noastre.

Tot ceea ce vezi în jurul tău pe acest străvechi şi înfloritor pămînt românesc pentru tine a fost creat şi îţi oferă cu dărnicie condiţiile de care ai nevoie pentru înfăptuirea nobilelor tale aspiraţii.

32596

Mai înainte de orice, **datorăm poporului nostru, Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii**, însăși neasemuita Românie de azi, **țară socialistă în viguroasă ascensiune** economică, independentă și **suverană, stimată și prețuită de întreaga lume.** Ești fiul ei, și tot ceea ce se întîmplă pe meleagurile sale — ca și tot ceea ce s-a întîmplat de-a lungul multimilenarei noastre istorii — se gravează în întreaga ta ființă, îți dă un loc distinct printre oameni. Ești întocmai ca țara: harnic, curajos, cu drag de muncă pașnică și roditoare, cu neabătută grijă pentru sporirea avuției socialiste, cu energia dăruită cerințelor de azi și cu privirile îndreptate spre viitorul care se naște clipă de clipă din prezent.

Datorăm poporului nostru, Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu preocuparea permanentă, sistematică, părintească pentru tot ceea ce este necesar creșterii, educării și pregătirii tinerei generații. Voi toți, cei șase milioane de copii și tineri — români, maghiari, germani și de alte naționalități — învățați, și aceasta înseamnă mii și mii de școli cu învățători, profesori și maiștri bine pregătiți, vetre ale cunoașterii modern înzestrate cu tot ce este nevoie — laboratoare, ateliere, biblioteci, internate, terenuri de sport; milioane și milioane de manuale pe care voi, toți elevii, le primiți gratuit, după cum gratuită este la noi și frecventarea oricărei forme de învățămînt; obligativitatea pentru toți de a absolvi cel puțin zece clase și, în viitor, întregul liceu; o concepție modernă de instruire, acel «triunghi de aur» care este integrarea învățămîntului cu producția și cercetarea, datorită căruia pregătirea voastră pentru muncă și viață este completă, unind însușirea temeinică a cunoștințelor cu imediata lor verificare și aplicare în practică, pe făgașul necesităților dezvoltării necontenite a economiei naționale.

Datorăm poporului nostru, Partidului

CÎNTEC DE CUTEZANȚĂ

De soare și de cîntec
ni-i înflorită glia,
de muncă, biruințe
și gînd cutezător!
Cînd spunem **Ceaușescu**
noi spunem **România!**

Cînd spunem **Ceaușescu**
noi spunem **viitor!**

DOINA GALAN
clasa a VI-a,
Bilca — Suceava

Întreaga politică promovată de partid și guvern pentru a asigura un trai material mai bun copiilor, tineretului, pentru a perfecționa posibilitățile de instrucție publică oglindește grija neslăbită, primordială a statului nostru socialist pentru creșterea unor noi generații puternice, viguroase, sănătoase din punct de vedere fizic și spiritual.

NICOLAE CEAUȘESCU

Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu înzestrarea noastră cu un mod revoluționar, patriotic, comunist de a gîndi, de a acționa, de a trăi. Nucleul acestuia sînt dragostea si devotamentul nețărmurite pentru patrie, partid și popor, stima pentru celelalte națiuni ale lumii, adîncul respect față de om, dreptate, cinste, adevăr. Acestea sînt însușiri transmise nouă din moși-strămoși și care în anii noștri se dezvoltă mai puternic ca niciodată, pentru că — așa cum se arată în **Programul Partidului Comunist Român** — societatea socialistă și comunistă reprezintă singura societate în care își găsesc pe deplin realizarea cele mai nobile aspirații, virtuți și posibilități ale oamenilor.

Datorăm poporului nostru, Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu îndemnul și toate posibilitățile de a participa activ — chiar ca pionieri — atît la elaborarea hotărîrilor privind destinele țării cît și la munca pentru îndeplinirea lor, fiind cu toții, oamenii acestei țări, în egală măsură conducători și realizatori. Este democrația socialistă, principiu a cărui aplicare sporește extraordinar energia, demnitatea, capacitatea de muncă și gîndire atît ale întregii națiuni ca și ale fiecăruia dintre noi.

Datorăm poporului nostru, Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu largile porți deschise tuturor către creație, astfel încît toți sîntem chemați ca în munca noastră de zi cu zi să realizăm ceva mai bun și mai util decît ceea ce am realizat pînă acum. Angajați plenar în cadrul rodnic al Festivalului Național al muncii și creației «Cîntarea României», să ne afirmăm în toate sectoarele creației — în tehnică, în știință, în artă, oriunde simțim că posibilitățile, talentul și gîndirea noastră sînt necesare spre a înfăptui un lucru nou, util, valoros, pentru înflorirea țării noastre.

Acum, sub semnul celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, să ne exprimăm — printr-o muncă temeinică și creatoare, printr-o conduită morală plină de demnitate comunistă — recunoștința pentru tot ceea ce au înfăptuit și înfăptuiesc pentru noi **poporul român, Partidul Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu,** care ne înzestrează cu cea mai de preț însușire, cu suprema calitate umană: aceea de oameni ai viitorului comunist pe pămîntul României. **Chezășia reușitei noastre depline constă în a urma neabătut însuși exemplul eroic al luptei tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai bun fiu al țării, cel mai apropiat prieten și îndrumător al tinerei generații, omul care încă de pe cînd avea vîrsta voastră și-a pus cu sublim devotament întreaga viață în slujba intereselor patriei, călăuzindu-ne spre împlinirea desăvîrșită a celor mai scumpe aspirații ale poporului român.**

Omagiu

Înflorește România, țara mea,
Pionierii și copiii aduc flori multicolore
Și cîntul nostru către Dumneavoastră zboară.
Dumneavoastră vă mulțumim pentru tot ce e bun și frumos.

În inima mea e gravat numele Dumneavoastră,
Ne-ați făurit pacea și libertatea,
Luptînd și muncind pentru noi,
Iubit conducător, tovarășe Nicolae Ceaușescu.

Sîntem pionieri, mulțumim partidului
Pentru viața noastră fericită, însorită.
La mulți ani, tovarășe Nicolae Ceaușescu!
Această poezie v-o închin din toată inima!

MOLNÁR KÁRMEN,
clasa a VII-a, Cluj-Napoca

Patria

Cînd spunem patrie
Simțim aievea
Dorul de țară strămoșesc,
Pe care-l încearcă orice suflet.

Cascadă de lumină, patria
izvorăște din trecut
ca dorința
clipei de-a fi timp.

CRISTINA ZARĂ
clasa a VI-a,
Școala generală
Coțofenești — Bacău

Faceţi totul pentru aplicarea hotărîrilor partidului privind îmbinarea organică a învăţămîntului cu activitatea practică, dezvoltaţi-vă dragostea şi respectul faţă de muncă, hotărîrea de a fi cît mai folositori patriei, de a deveni constructori pricepuţi şi entuziaşti ai socialismului şi comunismului în România. Formaţi-vă în spiritul umanismului revoluţionar al societăţii noastre, conturaţi-vă tot mai clar fizionomia morală a omului nou, aplicaţi ferm în viaţă înaltele principii ale eticii şi echităţii socialiste!

În felul acesta, dragi copii, pionieri, tineri, veţi putea prelua mîine înaltele răspunderi ale dezvoltării ţării, veţi putea duce mai departe făclia progresului în România, veţi putea asigura mersul ferm înainte al patriei noastre spre culmile civilizaţiei comuniste.

NICOLAE CEAUŞESCU

● *La dispoziţia copiilor din România se află 30 000 unităţi de învăţămînt, cuprinzînd 13 500 grădiniţe şi 14 500 şcoli generale. Elevii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare învaţă în limba maternă.*

● *În 1979 intră în folosinţă încă 3 000 săli de clasă, 35 000 de locuri în internate, peste 11 000 în ateliere-şcoală şi 23 000 în grădiniţe.*

● *La Bucureşti au început lucrările de construcţie a viitorului Centru de educaţie al pionierilor şi copiilor, un impunător edificiu în care tînăra generaţie va găsi minunate condiţii pentru petrecerea timpului liber. A început de asemenea construcţia Casei centrale a pionierilor şi şoimilor patriei.*

● *În 1979: Din iniţiativa secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, au fost adoptate* **Decretul privind majorarea alocaţiei de stat pentru copii** *din fonduri rezultate prin diminuarea cheltuielilor militare şi* **Hotărîrea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la acţiunile organizate în România în cadrul Anului Internaţional al Copilului.**

● *În proiectul de* **Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 şi orientările de perspectivă pînă în 1990,** *un capitol special este dedicat învăţămîntului. Grija partidului pentru crearea unor condiţii tot mai bune pentru creşterea, educarea şi pregătirea pentru muncă şi viaţă a copiilor se concretizează într-o seamă de noi măsuri.*

● *Pe baza ansamblului de măsuri economice, de întărire a familiei şi ocrotire a mamei şi copilului, se estimează că în anul 1985 populaţia ţării va ajunge la 23,4—23,7 milioane locuitori.*

14 aprilie, anul 513: Culorile Daciei erau Roșu, Galben și Albastru!

Trei culori cunosc pe lume

Roșu, Galben, Albastru. Trei culori, din a căror înfrățire pe drapelul sfînt al țării se întruchipează simbolul celei mai înălțătoare și mai minunate biruințe a poporului român: Patria unită, liberă și deplin stăpînă pe destinul ei socialist. Mărturie nepieritoare a unui trecut multimilenar glorios, tricolorul este mesagerul peste timp al tuturor generațiilor care au trăit, au muncit și s-au jertfit pentru păstrarea unității, neatîrnării și independenței pămînturilor strămoșești.

Cînd alte seminții încă își mai căutau nume și loc sub soare, strămoșii noștri getodaci întemeiau una dintre cele mai strălucitoare civilizații ale antichității de pe continentul european. Erau mulți și uniți dacii, ca spicele grîului din lanurile ce le-mbelșugau ogoarele; erau drepți și cutezători în gînd și faptă de se asemuiau albastrului neîntinat al cerului senin; erau viteji și nepăsători de moarte, iar atunci cînd dușmanul năvălea să le nimicească bucuriile din piepturile lor de voinici ridicau în calea cotropitorilor stînci de granit, însîngerate dar de neînvins. Au avut regi renumiți, a căror faimă de înțelepți conducători, de destoinici diplomați, de străluciți comandanți de oști răzbise pînă departe în lume, alături de numele unui Iulius Cezar sau Traian — cel sub care Imperiul roman a atins apogeul. Dromihete, Burebista, Decebal, în fruntea poporului lor de viteji și de drepți, au apărat și păstrat, mai presus de orice, neștirbită integritatea patriei. Acest sentiment s-a transmis, cu intensitate crescîndă, pînă în zilele noastre.

La 271 e.n. oficialitățile imperiale s-au retras din Dacia. Poporul daco-roman, românii deci, au rămas să-și continue cursul firesc al vieții, rezistînd valurilor de neamuri nomade care se abăteau vijelios peste aceste meleaguri. Unii dintre nomazi au venit și-au plecat, alții au rămas, de-a lungul veacurilor, să se bucure de pacea și bogăția acestor pămînturi.

La mijlocul **primului mileniu** *al erei noastre, o mărturie emoționantă:* **Insemne ale românilor din Dacia erau trei culori: Roșu, Galben și Albastru!** *Într-un document oficial, emis de împăratul bizantin Justinian la* **14 aprilie 513** *— păstrat astăzi în Biblioteca Vaticanului —,* **cele trei culori sînt descrise ca formînd culorile Daciei.** *Peste secole, istoricul german* **J.F. Neigebauer** *va consemna într-o scriere publicată în 1851 la Brașov același fapt: cele trei culori ale drapelului românesc sînt o moștenire dacică.*

Legăturile milenare de sînge, de limbă, de cultură, de credință și obiceiuri n-au putut fi niciodată rupte între români. Conștiința unității naționale a fost transmisă din veac în veac, din generație în generație, drept cea mai scumpă comoară a poporului român. Din puternicul sentiment al unității neamului în patria comună străveche, românii s-au ridicat întotdeauna cu nesecat eroism pentru apărarea hotarelor țării.

Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Ioan Vodă cel Viteaz au reușit astfel să stăvilească expansiunea Imperiului otoman în această parte a Europei, înscriind glorioase pagini de eroism în hronicul neatîrnării țării. Printr-o strălucită acțiune politică și militară, Mihai Viteazul a reușit, la 1600, să unească temporar sub sceptrul său cele trei țări române, intitulîndu-se domn al Țării Românești și al Ardealului și al Moldovei.

Revoluția din 1848 din țările române a înscris între obiectivele prioritare ale luptei revoluționare înfăptuirea unității naționale. O «Dacie românească» doreau revoluționarii moldoveni și munteni arborînd ca stindard al luptei lor culorile fascinante ale tricolorului: Roșu, Galben, Albastru. Sub faldurile aceluiași tricolor, frații din Transilvania își rosteau răspicat dorința lor seculară: «Noi vrem să ne unim cu țara».

Ducînd mai departe stindardul revoluționarilor pașoptiști, în condițiile complexe ale vieții politice europene din a doua jumătate a secolului XIX, lupta pentru unitate națională a românilor a înscris o impresionantă biruință. Prin voința unanimă a maselor largi populare și printr-o exemplară activitate politică și diplomatică — unică în analele istoriei europene — desfășurată de reprezentanții de frunte ai cercurilor politice românești, la 24 ianuarie 1859 a fost ales ca domnitor al Moldovei și Țării Românești Alexandru Ioan Cuza, înfăptuindu-se astfel unirea celor două țări surori. Tricolorul Roșu, Galben și Albastru e stindardul noului stat român. Tricolorul, după cum arăta Alexandru Ioan Cuza, **«este România, acest pămînt binecunoscut al patriei, stropit cu sîngele străbunilor noștri și îmbelșugat cu sudoarea muncitorului. El este familia, ogorul fiecăruia, casa în care s-au născut părinții și unde se vor naște copiii..., este totodată trecutul, prezentul și viitorul țării, întreaga istorie a României».**

Tricolorul românesc avea să strălucească victorios în marile bătălii purtate de poporul român în războiul din 1877—1878 pentru consfințirea Independenței de Stat a României. Sub faldurile lui, la Plevna, Grivița, Smîrdan românii au reînviat străvechile virtuți de eroism și vitejie strămoșești, pecetluind pentru totdeauna neatîrnarea țării. Sub faldurile lui au venit să lupte și frații din Transilvania, aflată încă sub dominație străină, știind că victoria va apropia cu pași mari triumful unității depline a tuturor românilor.

Și izbînda a venit la 1 decembrie 1918, cînd în cetatea istorică de la Alba Iulia cei peste 100 000 reprezentanți ai românilor transilvăneni au proclamat voința unanimă a românilor din acest străvechi ținut românesc de a se uni cu patria mumă, România.

Tricolorul românesc se înălța triumfător pe cel mai înalt catarg al aspirațiilor seculare ale unui popor de frați reuniți pentru totdeauna în hotarele aceleiași patrii.

Unitatea națională realizată a deschis orizonturile înfăptuirii altor deziderate vitale pentru masele populare: dreptul la o viață liberă și demnă, făurirea unui viitor fără exploatare și exploatatori, progresul și bunăstarea Patriei.

Conducător încercat și cutezător în această luptă, Partidul Comunist Român, înființat la 8 mai 1921, și-a asumat rolul istoric al călăuzirii poporului român spre culmile socialismului și comunismului.

Apărînd cu eroică statornicie și dăruire patriotică interesele vitale ale poporului, Partidul Comunist Român a luptat neabătut, în perioada dintre cele două războaie mondiale, pentru apărarea independenței și suveranității patriei, înfruntînd și demascînd cu viguroasă clarviziune revoluționară toate pericolele care amenințau integritatea și unitatea țării și a poporului român.

Sub conducerea încercată a Partidului Comunist Român, poporul nostru a pregătit și a făcut să triumfe, la 23 August 1944, revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, strălucit act de demnitate națională, prin care, întorcînd armele împotriva Germaniei hitleriste, poporul român a schimbat radical cursul celui de-al doilea război mondial în această zonă a Europei, grăbind sfîrșitul conflagrației declanșate de cel de-al treilea Reich.

În luptele pentru eliberarea Ungariei, ostașii noștri au eliberat 1 287 localități, dintre care 14 orașe, traversînd trei masive muntoase și forțînd patru cursuri de apă, iar în operațiunile pentru eliberarea Cehoslovaciei au străbătut 10 masive muntoase și au forțat patru cursuri de apă, eliberînd 1 722 de localități, între care 31 orașe. În războiul antihitlerist, au luptat cu eroism peste 540 000 ostași români, mulți jertfindu-și viața în numele libertății popoarelor.

Mărturii ale vremii: la 11 decembrie 1944, autoritățile comunei **Abony (Ungaria)** *scriau comandamentului Armatei 1 române:* **«Conduita ostașilor români a fost demnă de fiii unui popor de cultură. Armata română a binemeritat dragostea, stima și recunoștința populației maghiare».** *În ziua de 7 ianuarie 1945, postul de radio Londra transmitea că* **dintre toate națiunile lumii «România se situează în al patrulea rînd în ce privește numărul de ostași care participă la bătăliile de distrugere a nazismului».**

Ziua de 23 August 1944 — a cărei a 35-a aniversare am sărbătorit-o cu adîncă recunoștință pentru patrie, partid și popor — se înscrie ca o pagină de aur nu numai în istoria țării noastre, ci și în istoria universală. Între steagurile națiunilor lumii, drapelul nostru tricolor, Roșu, Galben și Albastru, flutură cu înaltă demnitate, pretutindeni iubit și stimat.

Actul de la 23 August 1944 a deschis calea unor prefaceri radicale în destinul multimilenar al poporului nostru, inaugurînd o nouă eră a istoriei românești, pe care măreațele înfăptuiri ale poporului român realizate sub conducerea P.C.R. în cei 35 de ani de istorie nouă pe pămîntul românesc o conturează și o prefigurează în mod strălucit. O eră a demnității, a muncii, pe care toți cetățenii patriei noastre — români, maghiari, germani și de alte naționalități —, într-o unanimă dăruire, o trăiesc și o construiesc sub faldurile scumpe ale tricolorului, Roșu, Galben și Albastru, urmînd cu nemărginit devotament exemplul celui mai iubit fiu al poporului român, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *— conducător clarvăzător al României spre cele mai înalte culmi ale civilizației, spre edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, spre comunism.*

IOAN LĂCUSTĂ

AUTOR: GÎNDIREA ROMÂNEASCĂ

Vă invităm acum la o călătorie care începe — în spațiu — din gara Hamangia, asezată în partea de nord a Dobrogei — iar în timp acum aproximativ 5 000 de ani, în epoca neolitică. Tovarăși pentru începutul de drum ne vor fi doi localnici, numiți «Gînditorii de la Hamangia». Bărbatul șade concentrat cu capul sprijinit în mîini. Femeia are un genunchi întins, în timp ce-l cuprinde pe celălalt, îndoit, în mîini. Amîndoi tac, așa cum o fac toți oamenii cînd gîndesc. Amîndoi tac, așa cum numai lutul din care sînt modelați poate tăcea. Și totuși ei ne vorbesc — așa cum numai gîndul omenesc o poate face. Ei sapă adînc, în noi, căi ale înțelegerii și ale cunoașterii, așa cum numai lutul devenit operă de artă o poate face. Bărbatul și femeia vin din vremuri nu apuse, ci de răsărit, spre a ne mărturisi că ei au fost, pentru era lor, ceea ce sîntem noi pentru era noastră — gînditori ai acestui colț de pămînt.

Firește, nu vom ști niciodată exact la ce se

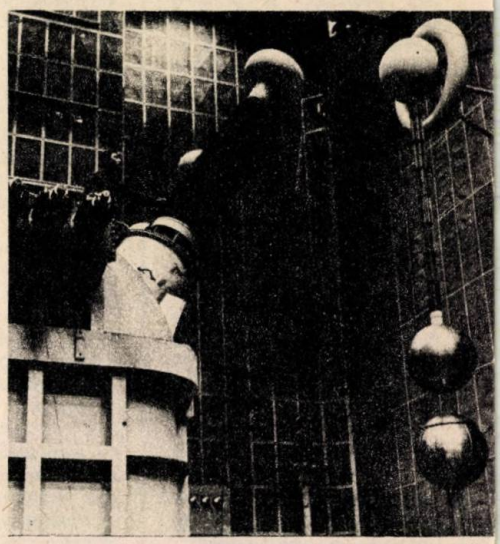

La cea mai înaltă tensiune... în laboratoarele Politehnicii bucureștene.

Pretutindeni — cibernetica. Știați însă că printre precursorii ei se numără mai mulți români?

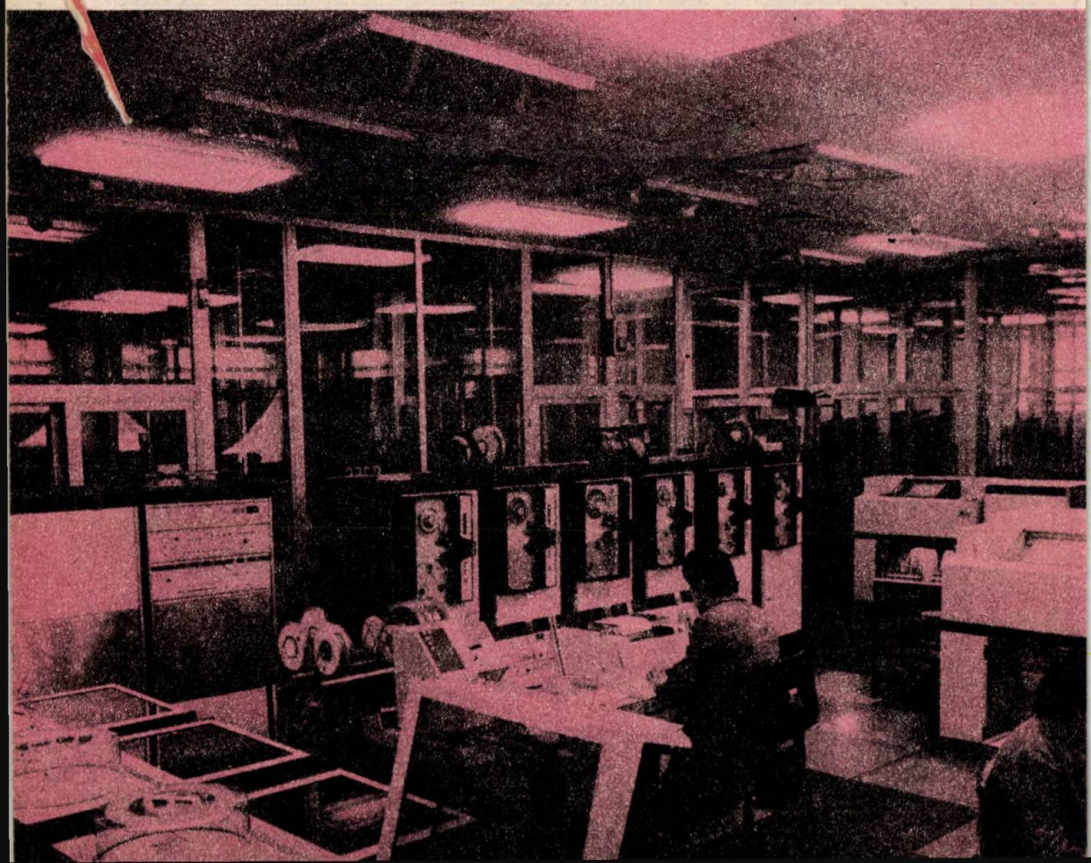

gîndeau strămoşii noştri, «Gînditorii» descoperiţi la Hamangia. Sigur e însă faptul că aveau la ce să se gîndească: cum să cultive grîul şi orzul, cum să-şi confecţioneze unelte pentru vînat şi pescuit, cum să domesticească oile, caprele, porcii sau vitele, cum să-şi construiască locuinţa, cum să lase generaţiilor viitoare mărturii despre chipul şi înfăţişarea lor... Toate dovezile adunate de arheologi, de antropologi, de istorici, de etnologi — pe o perioadă de aproape 1 000 000 de ani — ne fac să ne simţim mîndri de strămoşii noştri.

Dacă ar putea să ne vadă, să ne cunoască, ar fi oare, la rîndul lor, mîndri de noi? La capătul de azi al tunelului timpului, gîndurile, preocupările noastre arată altfel decît în urmă cu mii şi mii şi mii de ani. Pe Valea Oltului, unde locuitorii lucrau cîndva cu unelte «de prund» (bolovănaşe de silex cioplit), uzina de la Slatina produce «metalul alb» — aluminiul. Pe Mureş, nu departe de locul unde s-au descoperit vechi ateliere de prelucrare a bronzului — uzinele de la Tg. Mureş produc azi maşini şi aparate complicate pentru cele mai felurite folosinţe. Lîngă Cucuteni — localitate în care s-au găsit vase de ceramică socotite dintre cele mai interesante ale Europei de acum 6 000 de ani —, se află marile unităţi industriale ale Iaşului, care trimit produsele lor — de la ţevi la materiale plastice, de la textile la aparate de radio — în numeroase ţări ale lumii. Vecine cu peştera Cioclovina — unde s-au păstrat pînă în zilele noastre unelte de piatră de numai cîţiva centimetri, mărturisind adevărate tendinţe de «miniaturizare», furnalele Hunedoarei trimit zi şi noapte flăcările lor înalte spre cer.

«Gînditorii» de la Hamangia, piatră de temelie la istoria civilizaţiei româneşti.

În fapt, care dintre cei 22 de milioane de oameni ce alcătuiesc poporul român nu e legitimat a se considera urmaş al «Gînditorilor» de la Hamangia şi al celor care i-au precedat?

«Gînditorii» din vremurile preistorice stau la temelia a tot ceea ce s-a realizat de-a lungul veacurilor, aşa cum stau pietrele de temelie îngropate în pămînt: deasupra lor, detaliile edificiului capătă nume — încăperi, uşi, ferestre, cornişe, acoperiş...

Uneori e greu să-ţi închipui că de la cioplitorii de unelte din piatra rîurilor pînă la avionul cu care s-a înălţat Aurel Vlaicu deasupra Cîmpiei române au trecut numai 60—70 de generaţii. Dar cine nu-şi dă seama că ro-

Turbinele moderne sînt devansate de tradiţionala moară de mînă din Bumbuieşti-Vîlcea.

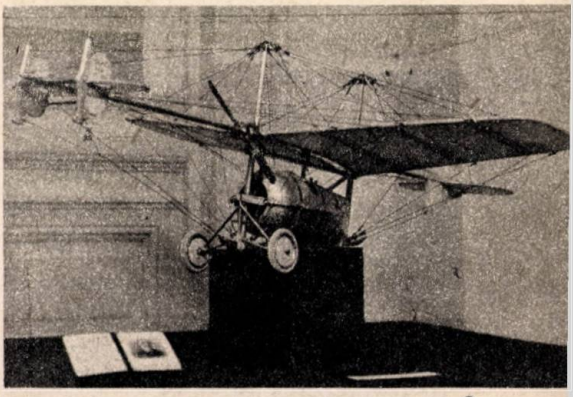

Vuia, Vlaicu şi Coandă — trei nume înscrise în cartea de aur a aviaţiei mondiale.

Istoria modernă a rachetelor cu mai multe trepte începe la Sibiu în secolul al XVI-lea.

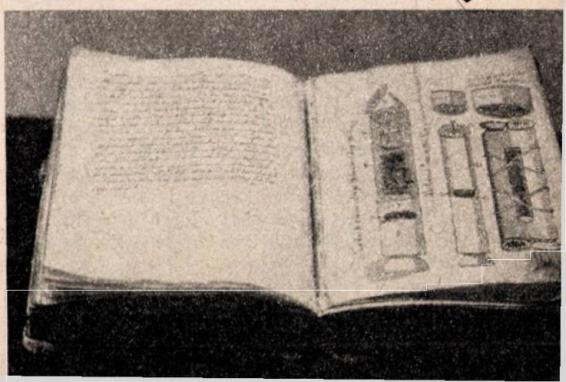

mânul care s-a desprins la începutul secolului nostru de pămînt a dat viață gîndului îndrăzneț de zbor ce a încolțit, fără îndoială, în mintea dacilor cînd au construit marele calendar de la Sarmizegetusa, rod al urmăririi mișcării aștrilor cerești deasupra capetelor lor pline de imaginație, dar și de putere de creație? Dovada stă în faptul că între daci și Aurel Vlaicu sibianul Conrad Haas a devenit, în 1555, inventatorul primei rachete multiple, cu trei trepte de aprindere...

Locuitorii acestor pămînturi s-au gîndit din cele mai vechi timpuri cum să folosească puterea apelor și, dacă s-au mărginit la început să se așeze pe malurile rîurilor, au ajuns încă în secolul al XIII-lea să construiască mori cu roți mișcate de ape, pentru a încorpora în secolul al XX-lea, în Hidrocentrala Porțile de Fier I, cele mai mari turbine de tip Fulton montate pînă la ei în lume...

Oamenii acestor locuri s-au gîndit dintotdeauna cum să exploateze bogățiile subsolului. Iată-i pe daco-romanii care extrăgeau păcura ce întreținea «focurile nestinse» de la Lopătari-Buzău, urmați de «puțarii» ce se cufundau în secolul al XVIII-lea pînă la 300 m în hornuri pentru a aduce la suprafață țițeiul cu ajutorul găleților; iată-i și pe aceștia urmați de sondorii de astăzi, care forează pînă la mii de metri adîncime cu ajutorul instalațiilor fabricate la Uzinele «1 Mai»-Ploiești, strălucită întruchipare a gîndirii tehnice românești.

Oamenii din perimetrul pămîntului românesc s-au gîndit încă de la începuturi cum să ușureze suferințele pricinuite de boli, și așa se face că dacii foloseau plante, extrase din diferite minerale și chiar organele unor animale pentru a obține leacuri calmante, antiinflamatorii, cicatrizante etc.; e aproape sigur că un ferăstrău cu dinți extrem de fini descoperit lîngă Galați era folosit pentru trepanații craniene. Cunoștințele despre boli și despre leacurile cele mai potrivite s-au acumulat de-a lungul vremii — și iată-ne la începutul secolului al XX-lea îmbogățiți cu marea experiență românească a doctorului Ion Cantacuzino, care prepară vaccinul antiholeric din microbi recoltați chiar în timpul unei epidemii; iată-ne plasați, cu doctorul Gh. Marinescu, în avangarda științei neurologice mondiale; iată-ne, prin doctorul C.I. Parhon, compatrioți cu autorul celui dintîi tratat de endocrinologie din lume...

Se poate spune că nu există domeniu în care strămoșii noștri să nu fi pătruns cu gîndul, așa cum nu există domeniu asupra căruia să nu gîndim noi astăzi. Drumurile noi deschise, descoperirile importante efectuate, soluțiile ingenioase ivite — toate ne dau dreptul să afirmăm că există în lume o gîndire proprie românească. Aici nu e vorba numai că unii termeni ai științei contemporane sînt asociați de numele românilor care i-au introdus în universitate («circul lunar al lui Spiru Haret» — în astronomie, «becul lui Teclu» — în chimie, «legea lui Babeș» — în bacteriologie, «procedeul Edeleanu» — în chimia petrolului, «rețelele Țițeica» sau «spațiile lui Barbilian» (poetul Ion Barbu!) — în matematică, «efectul Coandă» sau «profilele Carafoli» — în aeronautică etc., etc.), ci de faptul că putem atribui gîndirii românești trăsături definitorii. Este o gîndire care poartă pecetea poporului în care se naște și se dezvoltă nobilă, curajoasă, promotoare a adevărului științific, pusă în slujba omului. Gînditorul, savantul român a fost întotdeauna și a rămas un om al muncii, un om care a căutat să dea contururi concrete ideilor sale. O mărturie a unuia din acești gînditori savanți vine să confirme afirmația. Mihai Ciucă, vestit bacteriolog și parazitolog, era în vîrstă de 85 de ani cînd a mărturisit unui ziarist care l-a găsit în laboratorul său: «Asta este viața mea. Dacă n-aș munci, aș pieri. Munca a fost întotdeauna mediul meu de cultură — ca să mă exprim în termenii de specialitate ai microbiologului...»

Mîndră cînd e vorba de afirmarea adevărului, gîndirea românească nu e vanitoasă sau exclusivistă. Oamenii de știință sau de cultură români nu numai că nu disprețuiesc munca și creația confraților lor din alte țări ale lumii, dar le apreciază și le stimează. Ei nu se închid niciodată în propria lor găoace și caută să învețe din experiența altora. Lucrul e cu atît mai firesc cu cît în lumea de azi gîndurile, ideile, cunoștințele circulă cu o viteză nemaiîntîlnită, se întîlnesc și se interferează — în folosul tuturora. Tocmai în acest context poate fi bine înțeleasă mîndria marelui chimist român G.G. Longinescu, ajuns pe culmile gloriei științifice: «Am scris în analele științei universale un nume românesc».

Cîte asemenea nume nu s-au pierdut de-a lungul acelor veacuri în care oamenii din orașele și satele țării n-au avut posibilitatea sau șansa — ori amîndouă la un loc — de a-și afirma gîndirea creatoare? Căci ajungem astfel la una din caracteristicile cele mai de seamă ale gîndirii românești contemporane: libertatea, mai mult, posibilitatea de a se afirma. Această posibilitate este aceea care dă gîndirii noastre — veche de cînd există om pe aceste meleaguri — garanția existenței și amplificării ei pe coordonatele infinite ale viitorului. Marele savant Henri Coandă era mîndru de faptul că în țara sa se găsesc atît de mulți oameni înzestrați în ale gîndirii și vedea în asta o imensă, colosală bogăție a poporului român.

Să-i privim încă o dată pe bărbatul și femeia descoperiți la Hamangia: bogăția și profunzimea gîndurilor lor sînt însăși bogăția și profunzimea pămîntului din care s-au născut. Dacă ne-ar ști, dacă ne-ar cunoaște, ar fi cu siguranță mîndri de noi, așa cum sîntem noi mîndri de ei. În zilele noastre, știința și tehnica înregistrează, în România socialistă, izbînzi dintre cele mai de seamă, afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice se desfășoară cu strălucire. Consemnul de aur aplicat de toți savanții, inginerii, muncitorii, studenții, elevii este «Creează, descoperă, încearcă să produci ceva nou, superior calitativ față de ceea ce ai învățat».

RADU ȚIULESCU

DIN CRONICA PIONIERIEI ROMÂNEȘTI

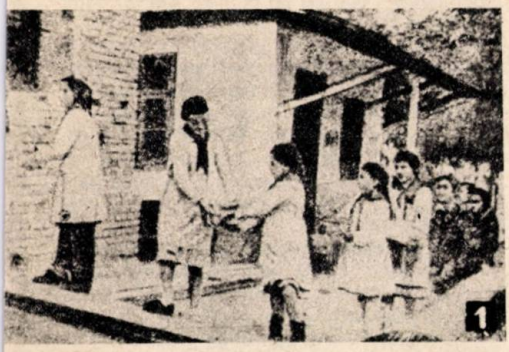

Vă invităm să ne întovărășiți pe firul unei călătorii, să mergeți cu noi pe drumul pe care l-a străbătut Organizația Pionierilor, începînd cu primii ani ai construcției socialiste. Nu a existat și nu există eveniment al țării în care pionieria să nu fi răspuns «prezent» prin fapte de hărnicie, printr-o atitudine responsabilă, prin patriotism fierbinte. Priviți aceste grăitoare secvențe datînd încă din primii ani după constituirea, în 1949, a Organizației Pionierilor (foto 1, 2 și 3).

Octombrie 1966: Consfătuirea de constituire a Consiliului Național al Organizației Pionierilor. A fost un moment de o deosebită însemnătate în viața copiilor, o nouă manifestare a grijii partidului pentru cea mai tînără generație a țării (foto 4).

Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 12—13 iulie 1966 «Cu privire la îmbunătățirea activității Organizației de Pionieri» cuprinde măsuri de mare însemnătate pentru ridicarea conținutului și formelor activității pionierești

la nivelul cerințelor corespunzătoare de dezvoltare a României socialiste.

Din măsurile adoptate cu acest prilej:

«Organizația Pionierilor își desfășoară activitatea sub conducerea nemijlocită a Partidului Comunist Român».

«Organizația Pionierilor are organe proprii de conducere — Consiliile Organizației Pionierilor».

Trei ani mai tîrziu, Organizația Pionierilor serba cea de-a 20-a aniversare cu un bilanț bogat. Înaltul Ordin care i s-a acordat la acest jubileu, «**Steaua Republicii Socialiste România» cl. I,** a încununat o perioadă de muncă bogată și rodnică (foto 5). Pionierii au raportat la cea de-a 20-a aniversare a Organizației lor despre marile acțiuni de muncă patriotică: «**Școala noastră ca o floare**»; «**Cea mai frumoasă bază sportivă**»; «**Fiecare pionier — un pom, o floare**»; dar mai ales acest prilej a evidențiat o dată în plus că fiecare pionier năzuiește să devină un fiu credincios al poporului, să-și

O contribuție importantă au adus, de-a lungul anilor care au trecut de la eliberarea țării, în educarea generațiilor noi organizațiile pionierești.

NICOLAE CEAUȘESCU

dăruiască toată forța, tot elanul pentru înflorirea României socialiste.

Octombrie 1971: Cea de-a II-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor. În Sala Palatului R.S.R., se află alături pionieri și cadre care le îndrumă activitatea, delegați ai celor peste 1 600 000 de pionieri din întreaga țară (foto 6).

Cuvîntul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este primit cu fierbinte entuziasm, fiind subliniat, în repetate rînduri, cu îndelungi urale și aplauze.

Iată cîteva din hotărîrile adoptate de această conferință, ca urmare a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu în vederea participării copiilor la conducerea propriei lor activități:

— organizarea forumurilor pionierești;

— alegerea celor mai destoinici pionieri ca locțiitori ai președinților consiliilor Organizației Pionierilor;

— constituirea grupelor de pionieri;

— în funcția de comandanți ai grupelor, detașamentelor și unităților, să fie aleși pionieri; munca acestora să fie sprijinită de comandanți-instructori și instructori-uteciști.

Sîntem martori activi, pasionați ai drumului ascendent pe care-l străbate Organizația Pionierilor, drum deschis de către partid întregului popor pe calea făuririi societății

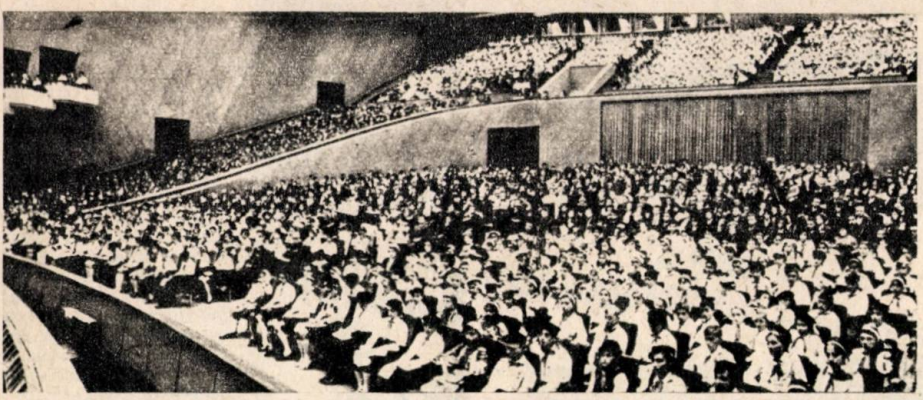

socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Noiembrie 1975. Cea de-a III-a Conferință

Trebuie să ținem permanent seamă că organizațiile de pionieri sînt organizații revoluționare și că întreaga lor activitate trebuie să se caracterizeze prin acest spirit. Ele constituie o școală minunată de formare a copiilor, a tinerilor de mîine nu numai pentru învățămînt și muncă, dar și pentru conducere, dezvoltîndu-le în acest scop personalitatea.

NICOLAE CEAUȘESCU

Națională a Organizației Pionierilor a deschis căi noi pentru creșterea rolului activ al pionieriei în viața social-politică a țării.

Prețioasele și permanentele indicații, îndemnurile date de către secretarul general al partidului, președintele țării, cel mai de seamă prieten și îndrumător al tinerei generații, tovarășul Nicolae Ceaușescu, devin pentru întreaga activitate a Organizației Pionierilor linii directoare. În perioada care a urmat celei

Unitățile și detașamentele de pionieri vor trebui să devină centre active de educare comunistă, de formare a caracterului și personalității copiilor, de dezvoltare în rîndul acestora a spiritului muncii și conducerii colective, a simțului de răspundere față de colectiv, de problemele obștești, a spiritului de disciplină și organizare.

NICOLAE CEAUȘESCU

de-a III-a Conferințe Naționale a Organizației Pionierilor, învățătura și munca devin coordonatele principale în activitatea grupei, detașamentului, unității. Copiii participă în mai mare măsură la conducerea și organizarea propriei lor activități, ceea ce determină o largă dezvoltare a democrației pionierești, a creșterii capacității de autoconducere.

Iunie 1979. Sărbătorirea aniversării a 30 de ani de existență a Organizației Pionierilor din România, moment omagial în care purtătorii cravatei roșii cu tricolor au raportat partidului faptele lor frumoase de muncă și învățătură.

Tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a arătat în **Mesajul** adresat cu acest prilej: «**Sărbătorirea a 30 de ani de la crearea Organizației Pionierilor trebuie să fie un prilej de intensificare a activității generale ce se desfășoară în patria noastră pentru educarea copiilor în spiritul concepției revoluționare despre lume și viață a partidului nostru, în spiritul idealurilor socialismului și comunismului. Organizația Pionierilor, școala, cadrele didactice trebuie să acționeze tot mai perseverent pentru educarea copiilor, pentru ridicarea nivelului de pregătire științifică, tehnică, de cultură generală și politică al tuturor copiilor și tinerilor.**

Mă adresez vouă, dragi copii și tineri din întreaga țară, să nu precupețiți nimic pentru a vă însuși în modul cel mai profund marile descoperiri ale revoluției tehnico-științifice contemporane! Faceți totul pentru aplicarea hotărîrilor partidului privind îmbinarea organică a învățămîntului cu activitatea practică, dezvoltați-vă dragostea și respectul față de muncă, hotărîrea de a fi cît mai folositori patriei, de a deveni constructori pricepuți și entuziaști ai socialismului și comunismului în România. Formați-vă în spiritul umanismului revoluționar al societății noastre, conturați-vă tot mai clar fizionomia morală a omului nou, aplicați ferm în viață înaltele principii ale eticii și echității socialiste».

DE LA UN FORUM LA ALTUL...

Breaza, 1972. *Primul Forum național al pionierilor. Pionierii delegați din toate județele țării desfășoară în acest prim forum un interesant dialog despre îmbunătățirea activității în grupe, detașamente, unități. La Breaza s-au ales pentru prima oară pionieri locțiitori ai președintelui C.N.O.P.*

Livada, 1973. *Cel de-al II-lea Forum național al pionierilor. Se evidențiază felul cum au prins viață ideile primului forum, reliefîndu-se în același timp experiența dobîndită de primii pionieri locțiitori ai președintelui C.N.O.P.*

Cîmpulung Moldovenesc, 1974. *Cel de-al III-lea Forum național.* «**Vom învăța și vom munci pentru a deveni fii de nădejde ai patriei**» — *iată miezul fierbinte al tuturor discuțiilor care s-au purtat acolo.*

Reșița, 1975. *Cel de-al IV-lea Forum național al pionierilor. Acolo, în cetatea de foc, în această modernă citadelă a muncii, delegații au dezbătut și adoptat* **Codul etic al pionierului,** *îndreptar de înaltă conduită moral-cetățenească pentru toți purtătorii cravatei roșii cu tricolor.*

Galați, 1976. *Cel de-al V-lea Forum național, desfășurat sub deviza* «**Creștem odată cu țara**». **Să ne pregătim pentru muncă și viață prin muncă, în spirit revoluționar** — *iată despre ce au discutat de data aceasta pionierii în toate dezbaterile, căutînd împreună căi noi de perfecționare a activității.*

Colibași-Pitești, 1977. *Cel de-al VI-lea Forum național. Sub deviza* «**Spre comunism pășim cutezători**», *delegații la forum au relatat despre acțiunile politico-educative întreprinse de către comandamentele pionierești, au discutat despre dorința fiecărui pionier de a se modela, de a se forma, de a acționa în chip comunist.*

București, 1978. *Cel de-al VII-lea Forum național.* «**Învățăm, muncim și trăim în chip comu-**

nist» a fost însuflețitoarea deviză lansată de acest forum în lumina căreia participanții au analizat activitatea din cercurile tehnico-aplicative, modalitățile de îndeplinire a angajamentelor de muncă patriotică, conlucrarea mai strînsă cu organizațiile U.T.C.

Mangalia, 1979. *Cel de-al VIII-lea Forum național se desfășoară sub deviza* **«De la comuniști învățăm cutezanța revoluționară».** *Este anul cînd se împlinesc trei decenii și jumătate de la Eliberarea patriei, este anul celui de-al XII-lea Congres al partidului. În întîlnirile cu oamenii muncii, în dezbateri și vizite pe șantiere, pionierii au purtat un dialog viu al felului cum trebuie să se pregătească prin muncă pentru muncă și viață, în spirit revoluționar, avînd exemplul comuniștilor.*

Fiecare Forum național a constituit un minunat prilej cu care pionierii și-au exprimat sentimentele lor profunde de dragoste și recunoștință pentru părintele iubit, pentru cel mai de seamă prieten și îndrumător al tinerei generații, tovarășul Nicolae Ceaușescu, asigurîndu-l că nu vor precupeți nici un efort pentru a munci și învăța tot mai bine, pentru a-și dărui toată energia creatoare patriei.

LA IZVOARELE CUTEZANȚEI

Scorniceşti, numele unei localităţi multiseculare cu profunde rezonanţe în sufletele noastre. Aici, într-o modestă casă ţărănească, s-a născut tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, preşedintele ţării. Scorniceşti este, ca toate satele de pe întinsul patriei, o aşezare care a străbătut cu strălucire drumul plin de eroice eforturi de la primii paşi spre cooperativizarea agriculturii pînă la marile realizări de astăzi.

Locuitorii sînt harnici, gospodari cu temei, oameni cu drag şi interes de carte. Iar pionierii, fiii lor, sînt copii frumoşi şi buni. Aici, la Scorniceşti, poţi întîlni adeseori pionieri veniţi din toate colţurile ţării. Cu profundă emoţie, cu deosebit respect vizitează satul şi locurile care amintesc copilăria conducătorului iubit, se opresc la Muzeul din localitate. În sălile largi, cu vitrine bogate în preţioase documente, urmăresc momente din lupta revoluţionară pe care secretarul general al partidului a început-o de copil. Din fragedă vîrstă a fost nevoit să muncească din greu pe puţinul pămînt al familiei, iar uneori pe la alţii, alături de părinţi şi fraţii mai mari, pentru asigurarea minimă a celor necesare traiului. Încă de pe atunci începuse să încolţească în sufletul său de copil spiritul de revoltă împotriva nedreptăţii. Împlinise abia 11 ani, terminase cursul primar, cînd a fost nevoit să-şi părăsească satul natal în căutare de lucru. Ajuns la Bucureşti, s-a angajat ca ucenic pe la diferiţi patroni. Venind în contact cu muncitorii înaintaţi, cu comuniştii, avea să înţeleagă foarte repede necesitatea luptei unite şi organizate a tuturor celor ce muncesc împotriva exploatării. Încrederea în forţa partidului, a clasei muncitoare i-a dat cutezanţa de a se avînta în neînfricata luptă pentru înfăptuirea idealurilor de libertate şi demnitate ale poporului, de a înfrunta netemător prigoana autorităţilor timpului. Străbătînd sălile acestui muzeu, sorbim din izvorul cutezanţei comuniste, şi îndemnurile pe care de atîtea ori ni le-a adresat cel mai mare prieten şi îndrumător al tinerei generaţii de a învăţa spre a spori bogăţiile şi frumuseţile patriei, de a iubi cu nesfîrşit devotament poporul, clasa muncitoare, partidul, de a fi cutezători şi harnici dobîndesc noi şi profunde rezonanţe în inimile noastre de tineri revoluţionari. Exemplul comunistului înflăcărat ale cărui idealuri de muncă şi luptă se identifică cu cele ale ţării întregi, exemplul conducătorului înţelept şi clarvăzător, căldura şi omenia secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, constituie pentru noi un viu îndemn de a munci şi trăi în chip comunist.

Inimi de cutezător

Aici, pe-acest pămînt
înalt și nemișcat,
a înfruntat furtuni
ca vulturul văzduhul,
și-a încrustat
prin muncă
ne-ncetat
Istoria, viața
și cuvîntul!

O inimă de dac
îi bate-n piept
și sînge de roman
îl poartă
către soare
cu cuget comunist, cinstit,
viteaz și drept
zidind cu bărbăție
o lume viitoare.

LOREDANA MIREȘAN
Școala generală nr. 1,
Sîngeorz-Băi,
Bistrița-Năsăud

AL XII-LEA CONGRES AL PARTIDULUI:

DRUM LUMINOS SPRE VIITOR

Gîndiți-vă, dragi prieteni, că la vîrsta pe care o aveți mai adăugați încă cinci ani. Cît de puțin înseamnă în vîrsta omului cinci ani... Și totuși cît de mult! Aceia dintre voi care au acum zece ani peste cinci ani vor avea cincisprezece... E puțin, desigur... La cincisprezece ani, în pragul adolescenței, tot copil ai rămas, jocurile copilăriei încă îți mai fac cu ochiul de peste gard ori te cheamă strengărește în parc, pe aleea dintre blocuri, între prieteni, la un șotron ori la un «De-a v-ați ascunselea»... E puțin, cum să nu... Dar dacă vă gîndiți că, între timp, ați ajuns din clasa a IV-a tocmai în clasa a IX-a ce mult înseamnă! Dar cineva care are acum cincisprezece ani? Peste cinci ani, el va avea douăzeci! Douăzeci de ani este o vîrstă, orice s-ar spune! Între timp poți termina liceul, poți lucra într-o uzină ori poți să fii student.

Cît de mult înseamnă cinci ani în viața unui om!

În viața unui om... Dar în viața unei țări? A unui popor?

De pildă, în viața poporului nostru. Ce înseamnă cinci ani pe lîngă istoria neamului nostru, veche de mii de ani? În curînd noi vom sărbători 2 050 de ani

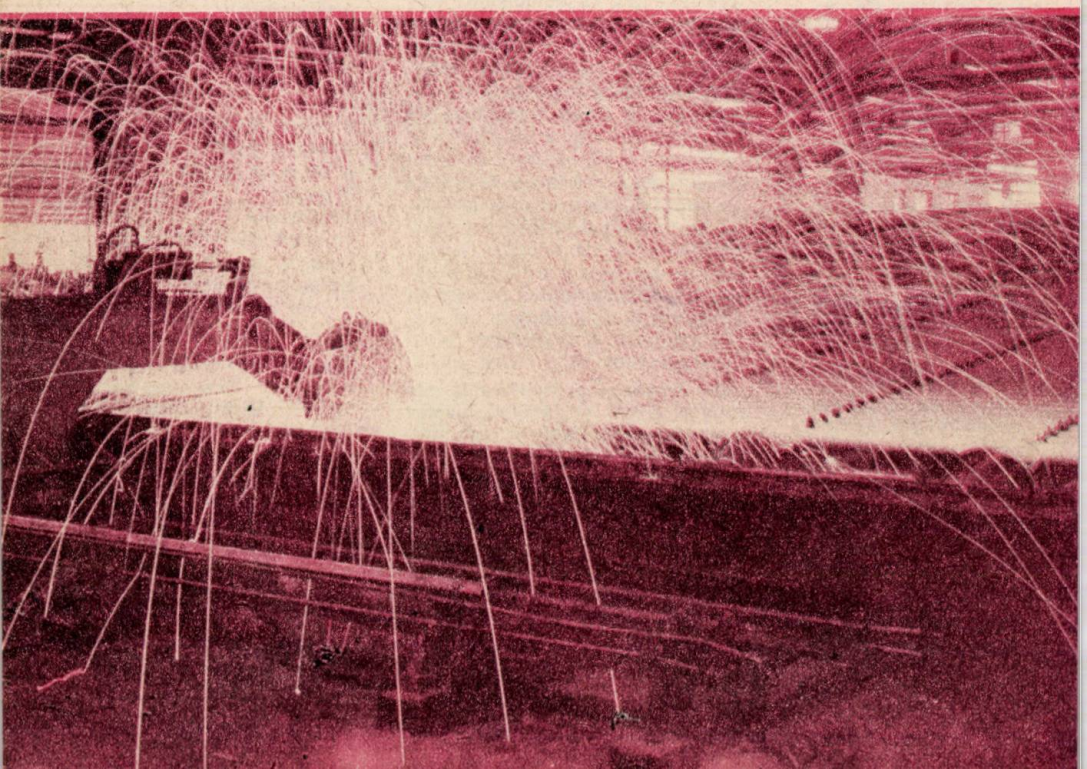

de la întemeierea primului stat dac centralizat și independent. Cinci ani, într-o istorie atît de bogată, nu înseamnă, ca timp, prea mult. Dar, vedeți, nu totdeauna, în socotelile noastre, contează numai timpul cronologic. În realitate, **timpul faptei** e cel mai important. Și cît de mult înseamnă cinci ani din istoria de azi a patriei noastre dacă ne gîndim cîte zidiri semețe se fac într-un asemenea răstimp, cîte uzine și fabrici noi se ridică și cîte școli își deschid generos porțile întru întîmpinarea copiilor. Cîte străzi noi apar într-un oraș, cîte cartiere moderne iau ființă acolo unde casele modeste de odinioară încă își mai purtau cu umilință făptura pînă mai ieri. Ca să vedem, cît de cît, ce înseamnă în viața patriei noastre cinci ani, trebuie mai întîi să ne gîndim ce au însemnat cinci ani pentru școala noastră, pentru noi, pentru fiecare, pentru orașul sau comuna noastră, pentru județul nostru... Să încercăm apoi să punem toate aceste creșteri la un loc, noi toți, de pe întreg cuprinsul țării, și vom constata că, de fapt, într-un

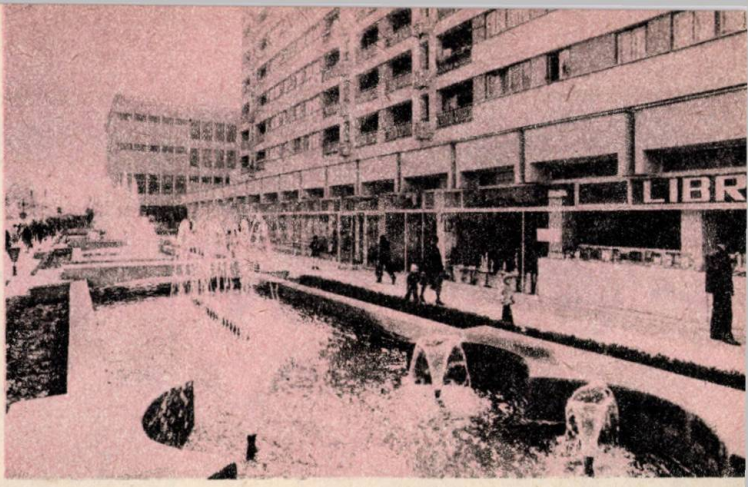

răstimp atît de scurt, prin munca și inteligența părinților și a fraților noștri mai mari, întreaga față a patriei s-a schimbat, devenind tot mai înfloritoare, mai demnă

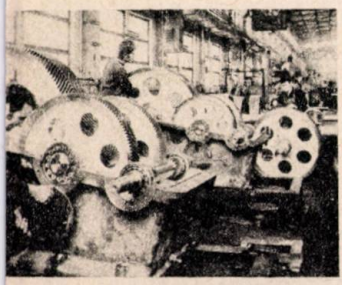

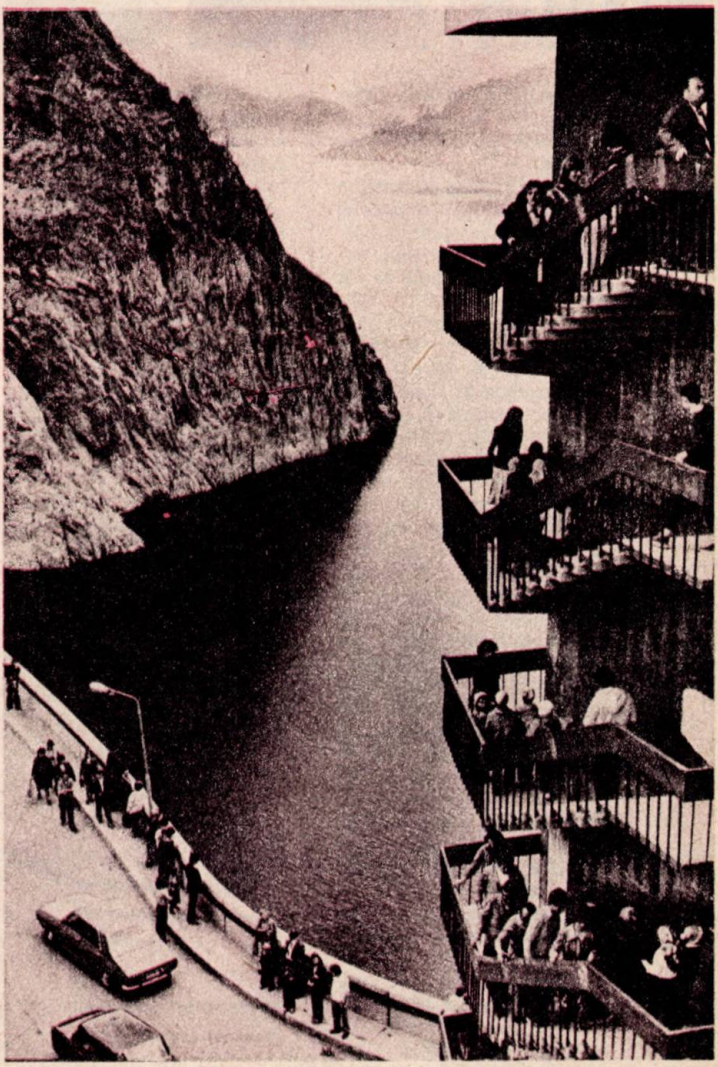

CA SĂ ROSTIM LA SOARE

Ca să rostim la soare frumoase cîntece și imnuri
De două mii de ani strămoșii
Și-au apărat hotarul
Albastrului din ceruri, seninului din rîu
Și pietrei carpatine și bobului de grîu;
Azi cresc pe zare zboruri, se-nalță dimineți
Dind fierului și pietrei și apei și luminii
Destine noi, largi umeri de comuniști ridică
Istorii noi și glorii noi
Pe cînd își fac din gînduri
Și din Congrese largi portale,
Arc de triumf și dor
Prin care trecem către mîine,
Neîntrecuți și falnici pe comuniste căi

FLORENTIN POPESCU

și plină de încredere în viitor.

Cinci ani din istoria țării înseamnă un curcubeu de lumină.

Iată, în toamna aceasta, la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român cei mai buni fii ai țării, comuniștii, vor dezbate și vor aproba programul de dezvoltare a patriei noastre pentru următorul cincinal, 1981—1985, și mersul nostru mai departe. O perioadă în care industria și agricultura României, cultura, învățămîntul, viața noastră cea de toate zilele vor suferi mari transformări, spre modernizare, spre o nouă treaptă de civilizație și progres. Din cauza vremurilor vitrege, de restriște care au bîntuit pe pămîntul românesc pînă la 23 August 1944, țara noastră a moștenit o situație economică și socială grea din trecut. Bogățiile noastre au luat în acele vremuri de multe ori drumul străinătății, iar țara a rămas săracă, poporul nostru a îndurat multe mizerii și nevoi. Abia după 23 August 1944, cînd, eliberîndu-se de sub cotropitorii hitleriști, poporul român și-a luat destinul în propriile sale mîini, sub conducerea Partidului Comunist Român, a început adevărata înflorire a țării.

Planurile de dezvoltare economico-socială de cinci ani — cincinalele — au fost acelea care, de la o etapă la alta, au însemnat pentru poporul nostru cucerirea unor noi trepte de civilizație.

Acum, la cel de-al XII-lea Congres al partidului, se vor adopta istorice hotărîri călăuzitoare pentru munca noastră. În cincinalul 1981—1985, prin realizările care se au în vedere în toate domeniile de activitate, România va ieși practic din rîndul țărilor în curs de dezvoltare și se va înscrie în rîndul țărilor cu o dezvoltare medie.

E mult o perioadă de cinci ani în istoria unei țări? Dacă ne gîndim la istoria de milenii a acestei țări, nu este mult. Dacă ne gîndim la ce se realizează astăzi în România socialistă în cinci ani, este **foarte** mult!

Un curcubeu nou, de lu-

mină, se înalță acum pentru noi toți. Adăugați fiecare, la vîrsta pe care o aveți, încă cinci ani și veți vedea ce înseamnă pentru voi înșivă acest curcubeu.

Cu lumina anilor voștri tineri, dragi prieteni, pionieri și șoimi ai patriei, puteți și voi spori lumina lui biruitoare, învățînd temeinic pentru a fi de folos țării, pentru a îndeplini cuvîntul partidului.

PETRE GHELMEZ

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Aș vrea să spun, iubit părinte,
Ce sufletul meu poate:
Să fiu eu cîntărețul
Iubirii de dreptate.

Să fac mănunchi din visul
Și gîndurile mele,
Să vi le dărui Dumneavoastră,
Viteaz erou al țării mele.

Și-n primăvara caldă
Ce-o are azi poporul,
Să cînte libertatea,
Să proslăvească OMUL.

Avîndu-vă drept pildă,
Să fim la fel noi vrem:
Lumină pentru țară,
Căldură și îndemn.

DANA TOMNIUC
clasa a VIII-a
Școala generală nr. 5,
București

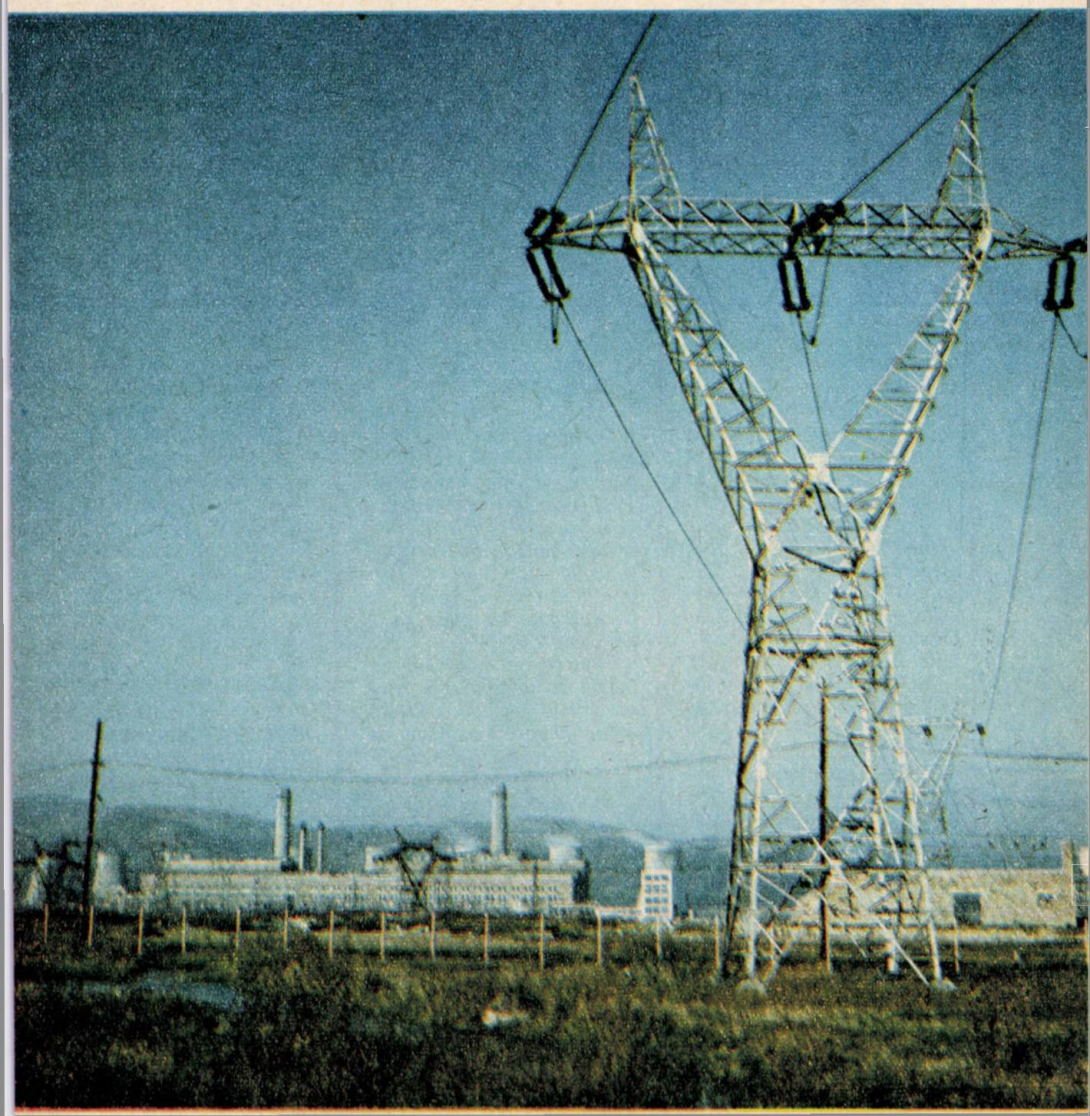

JURNAL DE BORD

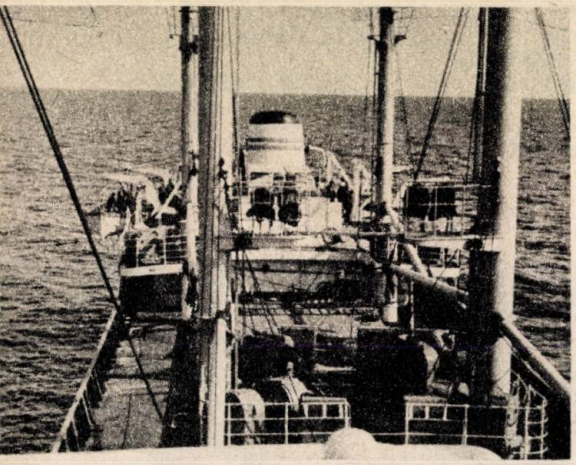

Barca este pregătită pentru lansarea la apă.

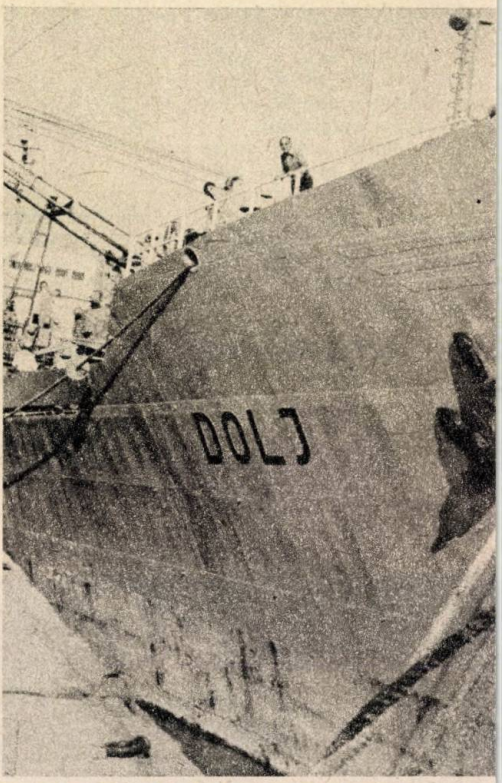

Cargoul «Dolj» în timpul operațiilor de descărcare în portul Colombo.

În ultimul deceniu, flota comercială maritimă românească a crescut într-un ritm impetuos, pe fondul unei dezvoltări economice generale impresionante

Printr-un vast program de înzestrare a marinei comerciale române cu nave moderne, de capacitate tot mai mare, construite în bună măsură la noi în țară, prin dezvoltarea și modernizarea șantierelor navale românești, flota noastră a fost dotată anual cu zeci de vapoare de cele mai diferite tipuri, de la cargouri de 4 500 tdw pînă la petrolierul «Independenta», de 150 000 tdw, vapoare moderne înzestrate cu mijloace de propulsie, de navigație și de operare la nivelul celor mai recente cuceriri ale tehnicii mondiale în acest domeniu.

Așa se face că tricolorul românesc flutură în prezent la catargele a peste o sută șaizeci de nave pretutindeni pe mările, oceanele, în porturile lumii.

În următorul cincinal, numărul cargourilor, mineralierelor, carbonierelor și petrolierelor va crește în asemenea mod încît la finele acestuia vom dispune, potrivit Proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, de o capacitate de circa șapte milioane tdw.

Timp de mai multe luni am însoțit echipajele unor nave românești în lungi călătorii pe întinderile nesfîrșite de ape. Am avut astfel posibilitatea să cunosc priceperea, curajul și eroismul marinarilor noștri.

«ROMAN DIESEL» ÎN DEȘERTURILE SUDANULUI

Aproape spre prînz cerul se limpezește, iar soarele începe să-și trimită razele sale dogoritoare. Știam că în Port Sudan, al treilea ca mărime după Khartum, capitala țării, există un grup de muncitori români, de la Întreprinderea de autocamioane «Steagul roșu» din Brașov. Cum aș putea oare să-i găsesc? Plec în oraș împreună cu comandantul navei Petre Grădișteanu. Căutăm ici și colo. Intrăm dintr-un hotel în altul și întrebăm dacă nu au cazați români. La al șaseleă, recepționerul iese afară cu noi și ne arată o clădire din apropiere unde se află români. Îi strîngem mîinile negre ca smoala și ne îndreptăm grăbiți într-acolo. Într-adevăr, aici, la primul etaj, locuiesc muncitori de la Întreprinderea de autocamioane «Steagul roșu» din Brașov. Îl găsim acasă chiar pe tehnicianul Dumitru Ivan, șeful service-ului românesc din Port Sudan, un bărbat între două vîrste, bine

legat, prietenos. Ne face cunoștință cu un tînăr sudanez îmbrăcat într-un costum de culoare deschisă, cu ochelarii aurii, care se numește Osman Suliman Mohamed, reprezentantul firmei Basset din oraș, firmă care a achiziționat un număr mare de autocamioane românești. Caut să aflu părerea lui despre produsele noastre.

— Cum se comportă român există cîte un grup de tineri sudanezi pe care îi specializează.

— De cînd sînteți aici? îl întreb pe Dumitru Ivan.

— De un an de zile. Supraveghem comportarea autocamioanelor în condițiile specifice deșertului.

— Aveți asigurate condiții de muncă, de viață?

— Avem, dar pe aici totul e cald, chiar fierbinte, insu-

S.O.S. ÎN ATLANTIC

Vîntul încetează să mai sufle. Se lasă în schimb o ceață ușoară pe întinderea nesfîrșită de apă, care îl neliniștește pe comandant. Cum e el înalt și spătos, Oprea stă în picioare cu ochii țintuiți pe fereastră, privind în toate părțile cu atenția încordată.

— În prova o navă! strigă timonierul.

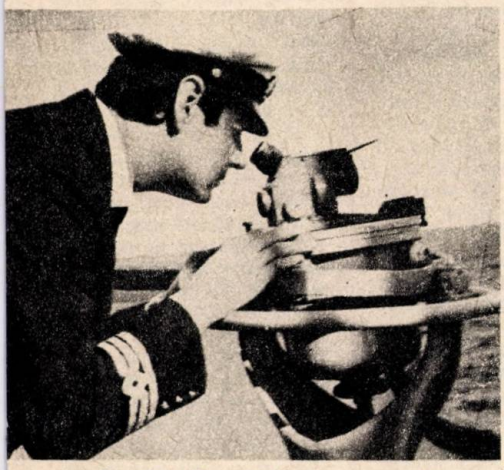

În Atlantic, ofițerul unu maritim stabilește distanța de țărmul Spaniei.

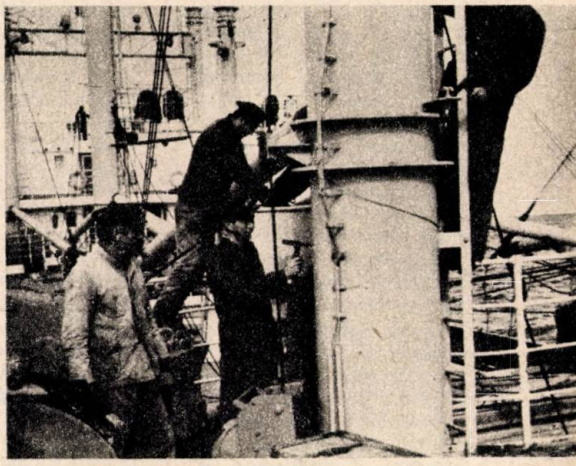

Nostromul și cu marinarii de punte fac «toaleta» navei în timpul marșului.

șinile românești?

— Autocamioanele românești sînt excelente. Avem o colaborare bună cu «Steagul roșu»—Brașov. Am fost și la București, de mai multe ori, și de fiecare dată am plecat cu amintiri frumoase, de neuitat.

Mai stăm puțin de vorbă și apoi pornim la drum. Rulăm pe o șosea, apoi pe alta, ocolind orașul, și ne oprim undeva, la cîțiva kilometri, afară, în cîmp, unde se află unul lîngă altul peste cinci sute de camioane «Roman Diesel» și ateliere mobile sub niște șoproane uriașe. Mai întîi brașoveanul Dumitru Ivan îmi face cunoștință cu o parte din colectivul de muncă, cu tehnicianul cu probleme de electricitate-auto, Lucian Popescu, cu mecanicii auto Tudor Stoica, cu Gheorghe Matache, Vasile Bora, Nicolae Astănoae. În iurul fiecărui muncitor roportabil de fierbinte: aerul, apa, mîncarea, chiar și patul unde dormim.

— Șoproanele astea dumneavoastră le-ați construit?

— Da, ca să ne mai ferim de dogoarea soarelui.

— În clauzele contractuale intră și calificarea unor muncitori din partea locului?

— Desigur. Instruim cîteva sute de tineri sudanezi.

Privesc îndelung, nu departe de unde mă aflu, două grupuri de barăci frumos executate în care sînt organizate ateliere, iar în jurul lor foarte multe autocamioane de diferite mărimi, toate împrejmuite cu un gard din plasă de sîrmă.

— Cine sînt vecinii dumneavoastră? îl întreb pe Ivan.

— Două mari firme de autocamioane din Statele Unite ale Americii și Japonia.

— Deci vă confruntați cu doi titani ai automobilelor.

— Da, și cu succes!

— Da, am văzut! răspunde comandantul. Apoi adaugă: Vino zece grade în tribord!

Vaporul se abate ascultător. Pe lîngă vasul nostru, «Inău», la circa douăzeci de metri, un vapor trece în viteză și ne lasă în urmă. Ne uităm după el. E un cargou comercial marocan.

Ieșim pe punte. În urma noastră, la circa o milă apare nava-traul norvegiană «Orizont». Și nu apucăm să schimbăm cîteva fraze, că auzim o bubuitură, observînd în același timp că toate luminile navei norvegiene s-au stins. O lovitură a unui vapor în larguul mării e unul din zgomotele cele mai îngrozitoare pe care și le poate închipui cineva.

Ne dăm seama deci ca s-a întîmplat o catastrofa. Oprea intră grăbit în comandă și se repede la radiotelefon:

— «Orizont»... «Orizont»...

Dar nu a putut să ia legă-

tura. Îndata însă ceea ce bănuiește devine convingere. Telegrafistul îl anunță că de undeva, de aproape, înregistrează un S.O.S. repetat.

— Dați alarma!

Marinarii, aflînd de tragedia maritimă, apar în goană pe covertă, în timp ce «Inău» se îndreaptă cu toată viteza spre nava avariată.

Aprindem îndată reflectoarele. Nava-traul «Orizont» se scufundă cu pupa, marinarii echipajului au sărit în mare. Mă uit la ei uimit, gîndindu-mă că pentru cei peste optzeci de oameni, cît numără echipajul, clipele acelea sînt îngrozitoare. Dar ce se întîmplase? Cargoul «Ifni», sub pavilion marocan, s-a lovit de pescador atît de puternic încît i-a produs o spărtură mare în bordajul din partea dinapoi, iar acum corpul deschis al vaporului soarbe apa sărată a mării.

Și, așa cum se lăsa lin, cu prova în sus, pe puntea navei avariate alergau doi oameni frîngîndu-și mîinile. Erau comandantul și șeful mecanic. Ultimii care, fiind în viață, urmează să abandoneze vasul înaintea scufundării totale. Se mai uită încă o dată în jur, ca și cum ar fi dorit să mai salveze ceva, apoi sar unul după altul în apele mării.

— Să se lanseze bărcile! se aude iarăși vocea impunătoare a comandantului. Ambarcațiunile noastre de salvare pornesc cu toată viteza spre locul unde, la lumina farurilor, se văd plutind pe apă oameni care așteaptă cu înfrigurare. Naufragiații ajutați de marinarii români se cațără de balustradele bărcilor, iar apoi sînt trași unul după altul în ambarcațiuni. Unii sînt aproape înghețați, toți tremură de frig și gem de spaimă. Bărcile sînt pline. Fiecare motorist își numără naufragiații, apoi își spun:

— Cîți ai, Ioane?

— Treizeci și cinci. Dar tu?

— Patruzeci și unul!

Cînd bărcile se îndreptau spre nava «Inău», din bezna nopții apar luminile altor vapoare. Oprea ia legătură prin radiotelefon cu comandanții lor și-i informează asupra întîmplării tragice care a avut loc. De la capătul celălalt al aparatului, comandantul norvegian al zonei de pescuit răspunde:

— Vă mulțumim din inimă, dragi prieteni români!

PE APELE OCEANULUI INDIAN — OCHI ÎNROURAȚI LA GLASUL ȚĂRII

Așa cum promisesem, de la careul ofițerilor mă îndrept direct spre cabina lui Șerban Necula, care se află la același etaj. Ușa fiind deschisă, se aude o melodie de muzică populară dobrogeană, «Șaraimanul» îi zice. E foarte plăcută. Mă opresc în prag. În încăpere, pe lîngă șeful electrician Bordea, se mai află ofițerul unu mecanic Mitoc și Burbulea. Pe masă, farfurii cu prăjituri, cu alune, cu banane, ananas, mandora... Deci e o petrecere organizată, îmi zic! Cine o fi oare sărbătoritul? După felul cum este îmbrăcat, pare să fie gazda. Șerban mă întîmpină și mă invită să iau loc pe o canapea, apoi îmi face semn să servesc. Mă ridic, îl felicit cu căldură, închinînd paharul în sănătatea lui și a familiei sale. Cîntăm în cor «Mulți ani trăiască!».

Necula, căutînd să se achite de o promisiune mai veche, caută în valiză și scoate un album cu fotografii.

— Fata mea, Camelia. Are unsprezece ani, e în clasa a cincea.

Privesc îndelung chipul plin de candoare al fetiței, atît de pur modelat, cu ochii strălucind de o lumină interioară inegalabilă. Admirăm în continuare alte fotografii de familie cînd auzim la difuzorul stației de amplificare a navei: «Aici România!...».

După comentariul obișnuit al reporterului privind realizări ale Întreprinderii de exploatare a flotei maritime din Constanța, se trece la transmiterea unor mesaje de familie pe adresa navigatorilor noștri aflați în călătorie. Urmează un interviu cu soția unui marinar de pe petrolierul «Dacia», aflat în Golful Persic.

Și — surpriză — crainicul spune: «Și acum un mesaj deosebit rostit de Camelia, fiica strungarului marinar Șerban Necula, de pe motonava «Dolj», aflată în marș, în Oceanul Indian.

— Parcă ai comandat-o, Șerbane! observă Burbulea.

Toți se uită la Șerban, care e vizibil emoționat și ascultă concentrat vocea subțirică a fetiței: «La mulți ani, tăticule. Pentru că ești departe de noi, noi ne uităm zilnic la fotografia ta, vorbim despre tine. Știu că și tu te uiți la poza mea, aceea din album... Te așteptăm cu nerăbdare să te întorci sănătos. Să știi că ți-am pregătit o bucurie: cînd ai să vii, ai să vezi carnetul meu de note numai cu nouă și zece. Te sărut cu drag...».

«Îți mulțumesc, Camelia», se auzea vocea reporterului.

În continuare se transmit alte scrisori, alte informații și reportaje din țară. Șerban e cu capul sprijinit într-o mînă, cu urechea aproape de difuzor, gînditor, nemișcat. Desigur, își imaginează fetița, pe care n-o văzuse de mai multe luni, mai mărișoară acum, îmbrăcată în uniformă de școlăriță, cu cravată roșie cu tricolor la gît, cum recită versuri pe scena sălii de festivități a școlii generale, iar auditoriul îi răsplătește cu aplauze talentul.

...Nava «Dolj» își urmează cursul pe Oceanul Indian, dar noi, sufletește, sîntem acasă, în România.

MIRCEA NOVAC

Cînd se așază Radu Merișor la lecții, ei bine, e un spectacol, o desfătare! Simți nestăvilita dorință de a-l imita. Parcă s-ar aștepta să mănînce bunătățile de pe lume, parcă i-ar suna în urechi cea mai fermecătoare muzică. Ne-

grăbit, meticulos, își pune cărțile și caietele la îndemînă, într-o ordine anumită. Chipul îi lucește de mulțumire și de concentrare. Dacă eticheta are un colț dezlipit, o fericește pe loc cu un strop de lipici. Dacă o învelitoare e boțită sau — oroare! — pătată cu cerneală, o înlocuiește. Și ce învelitori face Radu Merișor... Poți să spui că sînt de fabrică! La milimetru lucrează! Pe urmă ia la verificat creioanele. Are cinci. Groase și moi pentru desenul artistic, subțiri și dure pentru desenele geometrice, așa și-așa pentru notițe pe maculator. Însă ar fi inutilizabile fără vîrf! Și ce tehnică de ascuțit posedă Merișor! De giuvaergiu! Toată clasa la el aleargă cînd e de ascuțit un creion. Calitatea lui principală e răbdarea: nu începe să citească sau să scrie decît după ce și-a făcut pregătirile. Dacă e nevoie, stă și o oră, dar pe urmă totul arată ca nou. Despre Merișor se spune: «O fi avînd anumite cusururi, dar ce-i al lui e al lui: e ordonat. Foarte ordonat! Nu suportă dezordinea».

Pe urmă trece la telefon și formează tacticos un număr. «Alo, Titi? Ce faci, gloriosule? Înveți? Splendid! Auzi, ce avem

noi la matematică? Bineînțeles că mi-am notat și eu: problema 231 și 231 bis! Dar am vrut să mă

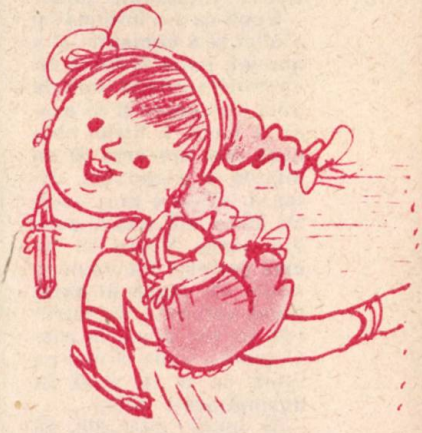

conving. Cu care din ele ai început? Cu prima? De ce, e mai grea? A, amîndouă sînt la fel. Le-ai făcut și acum citești la istorie? Pa, voievoade!» Asa e Merișor: precaut. Verifică totul. Dacă greșea și făcea și problema 230 sau 232? Alt număr. «Geta? Auguri, tu! Îmi pare bine că te deranjez! Getuța, nu cumva azi noi doi sîntem de serviciu? Păi vezi... Ai cretă? Cum, n-ai cretă?! E fantastic! Am eu, hai... Trei crete noi. Te-am salvat! Să nu uiți că trebuie să venim cu zece minute mai

devreme. Ne trebuie şi o cîrpă nouă pentru tablă. Ai tu? Nu-i nimic, aduc şi eu una: flanel! E moale, catifelat. Altă viaţă! Acum, la revedere, că mă grăbesc. Am şi eu lecţii! Echipă de serviciu, curăţenie, cutare şi cutare, dar cînd eşti scos la răspuns nimeni nu mai ţine seama de asta!» Aşa e Merişor: nu-şi uită niciodată obligaţiile. Chiar şi cei mai răuvoitori recunosc: «O fi avînd unele cusururi, dar cuvîntul la el e cuvînt!». Un nou număr: «Sandu? Eu sînt, Merişor. Săndu-cule, tu cu ce colorezi desenul de azi, cu acuarele sau cu pasteluri? Cu acuarele? Eu aş încerca în pastel. E mai de efect. Nu, nu închide, stai să-ţi explic!» Şi începe o lungă convorbire — aşa e Merişor, serviabil, sfătos, gata să împărtăşească oricui o experienţă bună.

După ce s-a informat şi a aflat şi a comentat şi a aranjat, pune în furcă receptorul aproape topit de atîta strînsoare şi se aşază la lecţii. E tîrziu, abia dacă mai are vreo 50 de minute la dispoziţie. Oftează: «Ziua e prea scurtă! Mîine mă scol la şase dimineaţa. Vreau să lucrez serios!» I-a venit în minte să coasă în exteriorul servietei un buzunar, ba nu, două, în care să pună... vede el mai pe urmă ce o să pună în buzunăraşele astea.

Şi încep cursurile, şi Merişor e în clasă, problemele le-a greşit pe amîndouă, la istorie nu ştie decît începutul bătăliei, planşa la desen e neterminată... dar ce frumos stă în banca lui, drept, cu ochii la tablă, fără o şoaptă, fără o mişcare — că se şi spune despre el: «O fi avînd unele cusururi, dar de disciplinat e foarte disciplinat. Dacă ar fi toată clasa ca el...»

Chiar! Ce s-ar întîmpla atunci? Nu vă spun, fiindcă nu-mi plac poveştile de groază.

PUIU BOGDAN

Epigrame

ÎNDEMN

Nu porniţi cu mîna goală
Vara-n vilegiatură,
Luaţi vacanţă de la **şcoală**
Nicidecum de la... LECTURĂ!

DEFINIŢIA NOTEI 4

Cine-l face scăunel
N-o să poată sta pe el,
Cine-n catalog îl are
Are numai zile-amare!

UNUI ELEV CU BIBLIOTECĂ ÎN CASĂ

La citit nu prea se-ndeasă,
El, cu mii de cărţi în casă.
Chiar şi-n zi de sărbătoare
Tot bunica-i cititoare!

UNUI NEDISCIPLINAT

A crescut frumos Costel!
Părul i-a crescut şi el!
Mică i-a rămas, se pare,
Numai... nota la purtare!

GHEORGHE ZARAFU

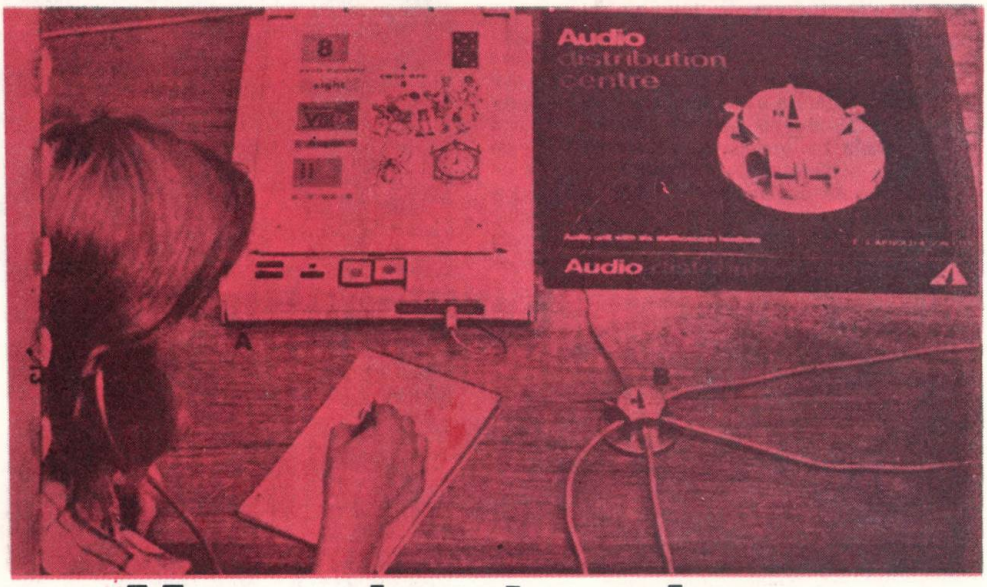

Meseria de elev- sub semnul modernizării

Auzind cuvîntul «modernizare», unii dintre voi vor sta în cumpănă la început; apoi veţi exclama cu grabă: «A, da; e vorba despre materialul didactic modern: diapozitive, proiectoare, magnetofoane etc., despre băncile aspectuoase, despre laboratoarele spectaculoase, despre...» Aveţi dreptate, dar...

Înainte de a se traduce în astfel de obiecte, înainte de a fi sugerată de ghiozdanele voastre ingenioase, de penarele multifuncţionale, de diversele truse ultratehnice — modernizarea meseriei de elev înseamnă în primul rînd **idei noi** în strategia învăţăturii. Altfel spus, cu o dotare «ultimul strigăt», dar cu o concepţie neînnoită despre învăţare nu s-ar putea spune că înaintăm. E adevărat: însăşi tehnica nouă e rodul unor idei noi, dar meseria de elev nu se rezumă doar la manevrarea acestei tehnici. Mai înainte de acestea şi mai presus de ele trebuie să ne oprim puţin asupra acelor **idei noi.** În esenţă, ele s-ar putea concentra în formula:

MAI MULT, MAI REPEDE, MAI TRAINIC!

Observaţi că formula aceasta poate foarte bine să fie auzită oriunde. Pentru că oriunde se munceşte, oamenii îşi propun acelaşi lucru — iar învăţătura, meseria noastră fundamentală, nu face excepţie de la regulă.

În viitor, o ştiţi şi voi prea bine din propria-vă experienţă, vom avea tot **mai mult** de învăţat — iar sarcinile acestea crescute vor trebui rezolvate nu oricum, ci **mai repede** şi **mai trainic!** Dar cum?

a) Mai întîi, viteza lecturii!

Mulţi specialişti consideră că omenirea înregistrează la acest capitol o enormă rămînere în urmă. Francezul Jean Foucambert evaluează această întîrziere la... 1 000 de ani! Cauza principală: viteza redusă a lecturii, care a rămas racordată la viteza vorbirii. Închipuiţi-vă două roţi legate printr-o curea de transmisie: nici una nu se poate învîrti mai repede decît cealaltă. Soluţia necesară: cititul să se desprindă de vorbire, fie şi de vorbirea în gînd.

Unii dintre voi păstrează pînă tîrziu obiceiul de a mişca buzele atunci cînd citesc, ca şi cum ar vorbi. Viteza lecturii este mult frînată din acest motiv. Cuvintele — spun specialiştii — nu trebuie articulate, parcurse, nu trebuie rostite (fie şi în gînd), ci înţelese dintr-o privire în cadrul unor structuri. Adică să înţelegi mesajul citind propoziţii şi fraze întregi. Dintr-o dată şi nu articulînd fiecare cuvînt în parte. Unii autori vorbesc despre citirea pe diagonală: exersînd anumite procedee speciale, ajungi să poţi citi o pagină în 10—15 secunde, şi nu într-un minut cît îţi lua citirea în ritmul obişnuit. (Elevul îşi

citește lecția, desigur, într-un ritm mai lent decît ar citi Jules Verne — și aceasta din nevoia de a pătrunde sensurile cu precizie.)

Citirea rapidă a început să fie practicată mai ales în legătură cu lectura așa-zisă de agrement. Dar scopul specialiștilor este de a o impune acolo unde avem mai multă nevoie de ea: în activitatea de învățare (indiferent că e vorba de școlari, studenți sau adulți care studiază). Pînă ajungem să ne perfecționăm viteza utilizînd procedeele ultraspeciale ale cercetătorilor, foarte util este **să citim din ce în ce mai des și mai mult.**

Tot specialiștii spun că preocupările de acest fel trebuie să crească mai ales din clasele a III-a — a IV-a. De ce? Fiindcă pînă atunci școlarul încă mai are dificultăți cu descifrarea pur și simplu a semnelor vorbirii (litere, cuvinte lungi), condiții în care viteza lecturii n-ar putea crește fără a atrage după sine citirea incorectă sau înțelegerea superficială a textului.

Dacă mergem cu ideea mai departe,

ajungem la următoarea formulă: viteza lecturii «**se crește**» în vacanță, mai ales. Adică atunci cînd aveți mai mult timp pentru citit. Dar elevul chibzuit poate găsi oricînd timp să-și perfecționeze **citind** această unealtă fundamentală a muncii lui: viteza lecturii.

b) Laboratorul — mai mult decît manualul!

Un grup de specialiști au urmărit modul cum este înțeleasă noțiunea de «greutate specifică» în rîndul a peste 600 de elevi din clasele a VI-a și a VII-a. Dintre aceștia 60% au dat răspunsuri în care descriau pur și simplu experiența prin care le-a fost predată lecția, 23% au dat răspunsuri greșite și doar 17% au dat un răspuns mulțumitor, care dovedea înțelegerea profundă a lecției respective. Aceeași investigație a fost efectuată în rîndul unor elevi cărora spre deosebire de cei de mai înainte, li se preda lecția nouă nu în mod obișnuit — adică în clasă, după manual —, ci **în laborator, prin intermediul experiențelor.** Rezultatul? 71% înțeleseseră perfect noțiunea respectivă, 21% mai aveau mici neclarități și doar 8% dădeau răspunsuri greșite.

Laboratorul și atelierul — iată deci noul loc de muncă al elevului modern. Mai mult decît atît: se naște **o nouă concepție a elevului asupra rolului laboratorului** sau **atelierului.** Dacă pînă acum impresionanta etalare de aparate și dispozitive era considerată de elevi drept un mijloc de a face lecția «mai interesantă», acum li se cere acestora să înțeleagă experiența ca pe o **modalitate de a cunoaște;** de a înțelege noile cunoștințe prin intermediul **propriei acțiuni;** de a le **descoperi** și **construi** ei înșiși!

Altfel spus, de a învăța mai repede, mai mult și — în special — mai trainic.

Dacă veți păși cu aceste gînduri în laboratoarele și atelierele școlilor voastre — pentru a căror dotare societatea noastră face an de an noi eforturi —, veți dovedi că sînteți niște elevi moderni; că înțelegeți modernitatea nu ca pe o... înfrumusețare a claselor și școlilor, ci ca pe o schimbare radicală în concepția voastră înșivă despre învățătură: o activitate din ce în ce mai **rapidă**, mai **eficace.** Exact ca... ați ghicit: ca în producția modernă!

c) Și totuși: «Trăiască tehnica»!

Ați auzit desigur de mașini de învățat. Nu,

Școlărești...

● Zamolxe a fost, potrivit scrierilor grecești, unul dintre primii mari europeni filozofi. El se bucura de multă prețuire chiar în Elada. Este lesne de presupus că pe teritoriul Daciei școala zalmoxiană a înflorit puternic, accelerînd dezvoltarea civilizației strămoșilor noștri.

● În evul mediu, marile școli europene aveau ca limbă de predare latina; aceeași tradiție era respectată și de «Academia de la Cotnari».

● Mai tîrziu, cînd școlile românești s-au înmulțit, programul nu prea semăna cu cel de azi. De exemplu, nu exista... vacanță! În alte cazuri, orele durau, cu o pauză de prînz, toată ziua.

● Învățătorul preda toate materiile, lucrînd în aceeași încăpere, simultan, cu elevi din toate clasele. Deși era ajutat de un monitor (un fel de locțiitor al dascălului — tipic pentru învățămîntul lancasterian), nuiaua constituia nu rareori «argumentul» pedagogic cel mai utilizat.

● Nașterea învățămîntului superior în limba română în Țara Românească este marcată de înființarea și dezvoltarea Academiei (Colegiului) de la Sfîntu Sava. De acest eveniment sînt legate numele învățatului Gheorghe Lazăr, ale lui Iordache Golescu, Constantin Bălăceanu și alții. Reamintim dintre profesori: Petrache Poenaru, Eufrosin Poteca, Simion Marcovici. Aici au studiat, între alții: Ion Heliade Rădulescu, Nicolae Bălcescu, Ion Ghica, Grigore Alexandrescu.

asta nu înseamnă că maşina o să înveţe în locul nostru, ci că noi vom învăţa mai repede, mai mult şi mai trainic **cu ajutorul ei.**

La început ea a fost utilizată la verificarea cunoştinţelor, acel binecunoscut moment din desfăşurarea oricărei lecţii tradiţionale. S-a considerat că verificarea obişnuită răpeşte prea mult timp, iar eficacitatea e mică în raport cu marea cantitate de timp şi efort. S-a calculat că într-o clasă de elevi sînt afectate într-un an şcolar între 8 000 şi 9 000 de minute pentru verificare (considerîndu-se în

medie 8 minute la o lecţie — deşi de regulă durata este mai mare). Acest timp echivalează cu circa 160—180 ore de curs sau 6 săptămîni de şcoală consacrate exclusiv verificării. Un alt calcul stabileşte că pentru fiecare elev ar reveni cam 6 minute verificare săptămînal. Raportînd aceasta la cele peste 30 de ore de curs şi 15-20 ore studiu individual, condensarea în numai 6 minute a unei «operaţii» atît de importante ca verificarea cunoştinţelor apare total nesatisfăcătoare.

Şi au început atunci să se ivească fel de fel de mijloace de verificare rapidă. Unul dintre primele îl constituia un retroproiector care proiecta 3-4 întrebări la care se aştepta răspuns; apoi nişte fişe de verificare frontală în care se aflau scrise întrebările în ordinea logică a desfăşurării unui fenomen. Fişele acestea aveau răspunsurile exacte într-un colţ îndoit şi capsat; ajuns acasă, elevul desfăcea capsa şi verifica dacă a răspuns bine.

Mai tîrziu au apărut aşa-zisele maşini de instruire (nu doar de verificare). Anul de naştere este considerat a fi 1926, cînd psihologul american S.L. Pressey a prezentat la o întrunire de specialişti o maşină simplă, pe care a botezat-o «dispozitiv de testare, de control şi învăţare» (observaţi deci cîte funcţii cuprindea denumirea). Aparatul permitea formularea unor întrebări şi propunea mai multe răspunsuri, dintre care elevul alegea unul pe care-l considera corect apăsînd pe un buton.

Mai tîrziu un alt specialist, B.F. Skinner, propune o altă maşină, mai perfecţionată, pe care o caracteriza astfel: «Ea este un mijloc de a uşura şi grăbi procesul de învăţare pentru că pune un singur programator (un adult, un profesor etc.) în contact cu un număr nedefinit de oameni care studiază». Pe lîngă aceasta, aparatul nu-ţi permitea să mergi la întrebarea următoare pînă nu răspundeai corect la cea dintîi, realiza o trainică fixare a cunoştinţelor, prilejuia bucuria succesului şi un ritm sigur al progresului în învăţare.

Multă vreme aceste maşini de instruire au cunoscut o mare răspîndire mai ales în învăţămîntul superior din unele ţări occidentale. Treptat însă ele au ajuns a-şi dezvălui şi dezavantajele (printre acestea şi cele ce ţin de preţul ridicat al producţiei).

Printre altele, inovatorii în acest domeniu, mai puţin specialişti în psihologie sau pedagogie, dădeau o mai redusă atenţie muncii şcolare ca atare, astfel încît preocuparea lor era orientată spre o tehnicizare excesivă a raporturilor om — maşină. Unul din cei mai cunoscuţi, Crowder, autor al unui important sistem de programare, era specialist în tehnică însărcinat cu formarea... mecanicilor de avion. El trebuia să găsească răspuns la astfel de situaţii: o pană de motor, o defecţiune la bord etc. Se înţelege deci că a te afla în faţa unei pene de motor nu este o situaţie identică cu aceea a elevului ce învaţă la matematică în camera lui. Cu toate acestea, marile învăţăminte ale instruirii programate (prin maşini) sau impus şi ele au făcut să se perperfecţioneze, cu timpul, înseşi procedeele clasice de muncă şcolară. Maşinile i-au învăţat pe elevi şi pe profesori să-şi pună mereu întrebarea: cum se poate învăţa această cunoştinţă (idee, fenomen etc.) mai repede, cu mai puţină cheltuială de energie şi cît mai trainic?

Dacă vă veţi pune tot mai frecvent această întrebare; dacă la rezolvarea temelor pentru acasă veţi găsi soluţii tot mai rapide, mai ingenioase şi cu mai puţină pierdere de timp şi efort; dacă orice cunoştinţă va trece din manual, prin intermediul propriei voastre experienţe, în folosinţa proprie, atunci, cu maşini sau fără, vă puteţi considera cu îndreptăţire nişte elevi moderni, care se pregătesc eficace pentru un viitor... din ce în ce mai modern.

ILIE TRAIAN

LIMBĂ ȘI SOCIETATE

de acad. AL. GRAUR

Limba este una din trăsăturile cele mai importante care definesc o națiune, aș zice chiar cea mai importantă. Societatea omenească a apărut grație faptului că oamenii au putut să vorbească între ei, să-și comunice gîndurile, să primească informații unii de la alții. Curînd însă — ne referim, desigur, la o etapă foarte veche, desfășurată pe o arie geografică nedeterminată — au apărut diferențieri locale, care s-au adîncit repede, și după scurtă vreme oamenii dintr-o regiune nu s-au mai putut înțelege cu cei din alte regiuni.

De ce se schimbă limba? Motive sînt mai multe. Printre cele mai importante este faptul că se produc modificări în societate, care duc la apariția de noțiuni noi și acestea au nevoie să fie numite cu termeni inexistenți mai înainte. Chiar fără să apară obiecte noi, omul ajunge să simtă necesitatea de a marca anumite diferențieri în felul de a privi realitatea înconjurătoare și deci creează cuvinte noi.

Încă și mai important lucru este că se modifică gramatica, fie pentru a se exprima nuanțe noi, fie pentru a se simplifica modul de exprimare (ceea ce înseamnă o importantă economie de timp și de energie). La început nu exista o flexiune a substantivelor și a verbelor, ci fiecare formă verbală sau nominală era exprimată cu ajutorul altei rădăcini. Cu timpul s-a creat un sistem simplu și clar care s-a introdus peste tot; numai la cuvintele foarte mult folosite formele vechi n-au fost încă uitate și înlocuite, de aceea mai zicem **sînt, să fiu, eram, fost** (paralel cu **trec, să trec, treceam, trecut,** de pildă), iar masculinul de la **găină** nu este **găin** (ca **bătrînă — bătrîn),** ci **cocoș.** Deci, în trecut, trebuia învățată special fiecare persoană la fiecare timp al fiecărui verb și tot așa, separat, masculinul și femininul, iar acum ne e de ajuns să cunoaștem cîteva sufixe și desinențe ca să formăm numărul, cazul, genul de care avem nevoie la aproape orice cuvînt cunoscut.

S-ar putea înțelege din cele spuse pînă aici că toate schimbările de limbă sînt binevenite, că trebuie să le acceptăm pe toate. Lucrurile nu stau însă așa. Fiecare dintre noi are mici trăsături personale în felul de a vorbi și, din cînd în cînd, fiecare se abate de la regulile existente, ori din cauză că le-a uitat, ori pentru că i se pare că e mai bine să se exprime altfel decît vorbesc ceilalți. Dacă s-ar accepta pe scară locală toate aceste schimbări, s-ar ajunge foarte repede la diferențieri nenumărate, care ar duce la spargerea limbii în bucățele. Fiind un instrument de comunicare în societate, limba trebuie să fie unitară, schimbările trebuie admise de toți vorbitorii. Mai trebuie să ținem seama, apoi, că printre inovațiile personale sînt multe nefolositoare, dacă nu chiar dăunătoare.

Adevărul este că, de cînd există instituții culturale (școlile, apoi academiile), se pune frîu tuturor modificărilor, chiar celor utile, și lucrul nu e regretabil. Pornesc de la ideea că schimbările admise de toată populația sînt utile; totuși, dacă n-ar exista o frînă, limba s-ar schimba cu mare viteză, astfel că nepotul ar vorbi cu totul altfel decît bunicul său și nu s-ar mai putea înțelege între ei. Afară de aceasta, în vremurile actuale, cînd cultura e dezvoltată și generalizată, cel care se abate de la regulile existente este adesea înfierat ca incult, deci e bine să i se atragă atenția asupra riscurilor pe care și le asumă cînd acceptă o schimbare.

SCURT ISTORIC

Limba română, după cum se știe, este o continuare a limbii latine adoptate de daci; aceștia au introdus un număr de cuvinte din limba lor (un exemplu dintre cele mai sigure este **mal),** desigur unele procedee de formare a cuvintelor (după părerea mea, sufixul nostru **-esc** provine din limba dacă) și poate și unele trăsături gramaticale. Contactul cu diferite populații de alte origini a dus apoi la adoptarea a foarte numeroase cuvinte străine, dar acestea din urmă s-au substituit adesea unul altuia sau au fost părăsite fără a se pune nimic în loc, iar cuvintele mult folosite, care au căpătat nuanțe multiple și au dat naștere la derivate, au continuat să fie, în principal, cele de origine latină. S-au adoptat și unele

Copertă literară

Prin anagramare veți afla numele și prenumele unui autor de literatură turistică și titlul unui volum al său.

Dezlegare: EMILIAN ILIESCU «Popas în Rețezat»

trăsături gramaticale de origine străină, dar în prezent ele se întrebuințează din ce în ce mai puțin, astfel că în ansamblu româna a rămas o limbă întru totul romanică (în unele privințe este cea mai apropiată de limba latină).

Alt aspect care merită să fie pus în lumină: în timp ce limbile occidentale s-au despărțit de multă vreme într-o sumă de dialecte foarte deosebite între ele, atîta încît vorbitorii unuia nu se pot deloc înțelege cu vorbitorii altuia, româna (mă refer prin aceasta la dacoromână) a rămas relativ unitară, astfel că nu s-a întîmplat niciodată ca un român să nu se poată înțelege în vorbă cu alt român, oricît ar fi fost ei de îndepărtați din punctul de vedere al reședinței. În epoca modernă, grație perfecționării mijloacelor de comunicare (tren, automobil, avion pe de o parte, presă, radio, televiziune pe de altă parte), dialectele fuzionează rapid, deci limba se unifică. Româna a devenit unitară mai repede decît cele occidentale, pentru că de la început a fost cel mai puțin diferențiată.

În secolul al XIX-lea a început împrumutul masiv de cuvinte franțuzești, de astă dată preluate cu socoteală, în sensul că forma lor a fost de cele mai multe ori aranjată după modelul latinesc, care convenea mai bine structurii vocabularului românesc. Aceste neologisme (ele însele în mare majoritate de origine tot latină) sînt astăzi cu mult mai numeroase decît toate împrumuturile făcute în trecut de la vecini.

Deci pentru împrumuturile de cuvinte nu mai sînt folosite limbile vecine; avem mijloacele necesare ca să cunoaștem imediat toate inovațiile de pe suprafața pămîntului. În evul mediu, în apus, singura limbă folosită în știință era latina. De aceea, s-a luat obiceiul ca toți termenii tehnici să fie împrumutați din latină sau formați din elemente latinești; ce e drept, latina, la rîndul ei, primise multe cuvinte grecești, iar oamenii de știință medievali se adresau și ei limbii grecești, dar aranjau cuvintele pe care le luau din greacă așa cum le-ar fi adoptat romanii. În perioada modernă, situația aceasta s-a menținut, astfel că imensa majoritate a cuvintelor noi provin din latină. Mai notez încă o diferență, foarte importantă, față de trecut: astăzi, cu generalizarea științei de carte, cu dezvoltarea învățămîntului și cu îmbunătățirea mijloacelor de comunicare, termenii științifici noi ajung imediat la cunoștința maselor: cine n-a auzit de **sateliți**, de **antibiotice**, de **electron?**

Vreau, în încheiere, să semnalez încă un fapt important pentru limba noastră: dacă în trecut neologismele erau folosite numai de intelectuali, iar țăranii nici nu le cunoșteau, astăzi, cu cît e cineva mai puțin cultivat, cu atît mai mult își împănează vocabularul cu neologisme, de exemplu înlocuiește pe **a mînca** cu **a servi**, pe **a cere** cu **a solicita** și așa mai departe. Desigur, în situația aceasta nu lipsesc greșelile, atît de pronunțare, cît și de înțeles; de exemplu, se aude zicîndu-se **ventrilog** în loc de **ventriloc**, se întîlnește **condescendență** cu sensul de «respect» cînd de fapt înseamnă «bunăvoință față de un inferior».

Limba română, glasul

de **MIHAI NEGULESCU**

Izvor de limpezime și smerenii,
candoarea lumii în cuvînt nescris,
ești graiul ziditorilor de vis
și veghea spadei lîngă raza genei.

Venim din colb la harul tău cel sfînt,
la viața ta vibrîndă în arome —
din viforosul verb al arsei Rome
în soare tragem filigran de gînd.

Puterea fără de-nceput și-amurg,
puterea simplă a graiului de mamă
cu fir de iarbă anotimpul cheamă,
și-nvie sub înstrăinatul plug.

Apleacă-te în aerul curat
de vechi istorii, însuți fără pată
și lăsă-ți inima prin verb să bată
și poart-o iar, în pieptul nepătat.

Cuvînt de rădăcină și de imn,
izvoarele de coastă ți se leagă;
zadarnic ți le scuturi. Brazda largă
a timpului ne leagă robi să-i fim.

Penumbra arborelui ce ne ține
legați de cei ce-au fost pe roată trași
ni se prelinge peste ochi și pași,
și-nviforată stea ne toarnă-n vine.

Cuvînt de imn, cuvînt de rădăcini,
limbă română — vatră de pruncie,
ne dai în trup însemn de veșnicie
și-n vers ne suni rapsozi capitolini.

E graiul arborelui ce ne ține
din stea în iarbă și din clipă-n veac
nepieritorul suflet geto-dac
în măreția operei latine.

E graiul arborelui... Neuitări
bat crengile-i de vifor peste lună.
Apleacă-te, ascultă cum se-adună
în rădăcini puterea unei țări.

Apleacă-te, ascultă. Luminate
cuvintele se leagă în destin
și fără-a ști pe cît le aparțin
mă trec, te trec, ne trec în zeitate.

Venim din colb la harul ei cel sfînt,
la viața ei vibrîndă de arome.
Cel ce o are-n trup și-n suflet — om e,
și niciodată singur pe pămînt.

DOSAR: ENERGIA, MATERIA PRIMĂ ȘI...CHIBZUINȚA

UN BEC, UN ROBINET...

Funcționînd cîte 5 ore pe zi, un bec de 100 W consumă într-un an de zile (adică în medie 2 000 de ore) o energie de 200 kWh. Pentru a putea produce această cantitate de energie, se consumă 288 kg lignit sau 62,5 metri cubi de gaze naturale. Mijloacele cu ajutorul cărora putem realiza economii de energie electrică sînt numeroase, unele chiar nebănuite. Știați, de pildă, că pentru pomparea unui metru cub de apă se consumă 0,200 kWh? Și știați că numai pentru consumul casnic de apă potabilă se pompează într-un an cca 500 milioane metri cubi? Gîndiți-vă la toate acestea ori de cîte ori treceți pe lîngă un robinet deschis sau pe lîngă unul căruia-i lipsește o garnitură!

Un adevăr modern într-o zicală milenară:

„MULTUL DIN PUȚIN SE FACE"

În urmă cu nu se știe cîte zeci de mii de ani, niște vînători, aprinzîndu-și focul lîngă o baltă de culoare închisă, au avut surpriza să vadă că se... înflăcărează și ea. «Apa care arde» era țițeiul. Milenii de-a rîndul n-a fost utilizat decît pentru torțe, pentru ungerea osiilor de la care și, empiric, pe dibuite, la cercetările învățaților vremii.

A trebuit să treacă foarte multă vreme pînă cînd «apa care arde» să intre în atenția oamenilor drept o extraordinară materie primă. Acest lucru s-a întîmplat abia spre sfîrșitul secolului trecut și cu deosebire după începutul secolului nostru, adică în perioada începutului revoluției științifico-tehnice mondiale, caracterizate prin cel puțin trei aspecte: **descoperirea «în lanț» de principii, tehnici și tehnologii noi; introducerea lor rapidă în practică, adică în producția industrială; scurtarea progresiv accentuată a timpului dintre elaborarea unei invenții și aplicarea ei pe scară largă.**

Acest val enorm al progresului civilizației tehnice se bizuie, între altele, pe un element foarte însemnat: **utilizarea materiilor prime furnizate de natură și, în primul rînd, a celor care ne oferă energia electrică,** sîngele care însuflețește inima industriei moderne.

O BOGĂȚIE CARE NU E NESFÎRȘITĂ

Puterea de muncă a omului, inteligența, inventivitatea, capacitatea sa de creație sînt **inepuizabile.** Sursele actuale de materii prime **au însă limită** — și dintre acestea, după cum știți și voi foarte bine, țițeiul constituie «buzunarul» cel mai mic. Zăcămintele carbonifere — a căror tehnologie de utilizare cere un preț ridicat — nu sînt nici ele fără sfîrșit. Metalele — fier, mangan, cupru etc. — ocupă de asemenea în subsol o «casetă» din care dacă scoți

rămîne loc gol. La suprafață, pădurile s-au rărit datorită fie tăierilor neraționale, fie defrișărilor nici ele chibzuite.

La «banca planetară a materiilor prime», căreia dezvoltarea tehnico-științifică îi adresează «cecuri» cu cifre din ce în ce mai mari, primul «ghișeu» care și-a împuținat îngrijorător «plățile» este al petrolului.

Petrol: combustibilul «fosil» cel mai lesne de extras, cel mai ușor de transportat, cu cea mai mare putere calorică și cu cele mai diferite aplicații; sursa — cel puțin pînă acum — ideală pentru propulsarea autovehiculelor, navelor maritime și aeriene, pentru extragerea derivatelor necesare unui mare număr de materiale sintetice cu o gamă largă de aplicare și, în primul rînd, pentru obținerea energiei electrice (o mare parte din termocentrale funcționează cu petrol). Practic, **nu există aparat, utilaj, instalație care să nu folosească energia electrică.** De la cea mai complexă uzină pînă la modesta sonerie care anunță începutul și sfîrșitul orelor de curs, totul funcționează cu energie electrică. Însă acum, din «robinetul petrolului», decenii de-a rîndul deschis la maximum, jetul generos s-a transformat într-o șuviță. Diferite state au introdus raționalizări ale consumului de petrol, amestecul sau substituirea lui, în anumite instalații, cu alte substanțe. Se întreprind cercetări febrile pentru găsirea unor noi căi pentru astîmpărarea «foamei energetice»: folosirea energiei solare, gazeificarea sau lichefierea cărbunelui, utilizarea forței vîntului și chiar a valurilor mării. Se caută mijloace mai rezonabile din punct de vedere tehnic și financiar de folosire a energiei atomice. Savanții vorbesc și despre «cazanele naturale» — vulcanii, virtuale termocentrale.

ȘI TOTUȘI SOLUȚIA EXISTĂ!

Toate aceste soluții sînt însă foarte costisitoare, necesitînd tehnici și tehnologii noi, încă insuficient elaborate. Toată lumea a căzut de acord: **deocamdată, cea mai ieftină sursă de energie este economisirea ei.** Multul din puțin se face! Cercetătorii proiectează sisteme prin care o unitate de petrol — să spunem un litru — să furnizeze mai multă energie decît pînă acum. Altfel zis, o instalație — să zicem un motor de o anumită putere — să funcționeze normal, dar cu o cantitate mai mică de energie.

Economia are însă niște inamici: risipa, nepăsarea, ignoranța. E obligatoriu să luptăm împotriva lor. Puteți, **trebuie** să acționați și voi, este o îndatorire patriotică.

CE TREBUIE SĂ FACEȚI

Un bec... Reprezintă el mare lucru? Reprezintă, fiindcă există zeci de milioane de becuri! **Nu-l lăsați să ardă degeaba** într-o cameră, în baie, pe coridor atunci cînd acolo nu e nimeni! Amintiți-vă, de asemenea, că **o lampă de birou cu un singur bec e mai utilă, mai sănătoasă și mai odihnitoare la efectuarea temelor decît cinci becuri la lustra din tavan!**

Pe coridoarele școlii, în ateliere și laboratoare lumina nu trebuie să ardă fără rost, după cum **diferitele instalații de care vă slujiți în procesul de învățămînt se cuvine a fi deconectate îndată ce v-ați terminat treburile.** Multul din puțin se face!

Apa caldă de la baie și bucătărie nu trebuie risipită nici ea, pentru că tot cu energie electrică e încălzită, expediată prin conducte și urcată la etaj.

Dar **automobilele?** Datorită ridicării din ce în ce mai accentuate a nivelului de trai în țara noastră, multe familii au automobile, și numărul «motorizaților» crește mereu. E însă nevoie toată ziua — bună ziua de mașină? În mod sigur: nu. Autoturismul trebuie folosit cu chibzuință, pen-

Ce părere aveți ?

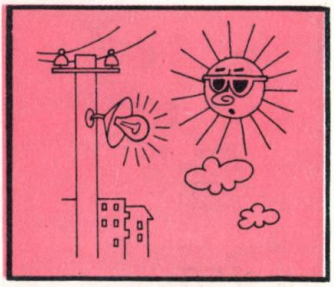

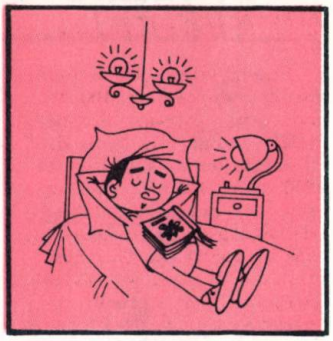

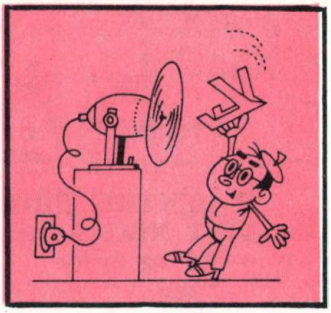

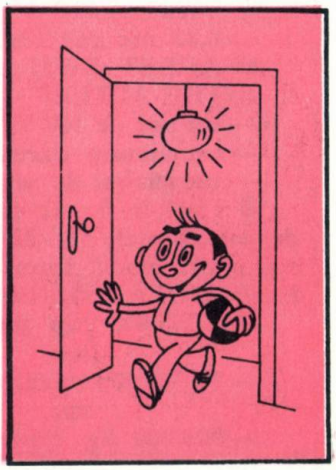

NIC. NICOLAESCU

tru a nu se transforma într-un «înghiţitor de benzină» fără vreun folos evident.

Din materii prime, energie electrică şi multă muncă izvorăsc toate bunurile de care avem nevoie. Este firesc să-ţi placă o haină nouă, modernă, dar lipsit de minte s-o uzezi într-un timp scurt, purtînd-o neglijent şi apoi aruncînd-o fiindcă «nu mai corespunde». De fapt, ceea ce nu corespunde e nechibzuinţa; acest cusur trebuie aruncat!

Acum vreo treizeci de ani, era mare lucru să ai un caiet nou, o cutie modestă cu şase «nasturi» de acuarelă, un toc, un penar, ca să nu mai vorbesc de un compas — obiect care te făcea pur şi simplu fericit! Astăzi, o mare varietate de unelte şcolăreşti se răsfaţă din belşug în librării, sînt foarte ieftine, însă nu e un motiv să azvîrli caiete scrise doar pe jumătate sau creioane şi culori nefolosite în întregime. Radiere, ascuţitori, pixuri sînt socotite de către mulţi drept «mărunţişuri», le pierd, le azvîrlă, le lasă baltă prin sertare şi-şi cumpără altele spunînd «nu-i mare lucru». Şi totuşi **e mare lucru!** Faceţi voi nişte statistici şi-o să vedeţi.

AŞADAR...

«Multul din puţin se face» spune înţelepciunea populară, referindu-se la spiritul de economie. A fi **econom, chibzuit, ordonat este o caracteristică a omului cu bună educaţie.** Risipa, în schimb, constituie una dintre dovezile sigure ale lipsei de caracter, ale indiferenţei şi egoismului. Este o îndatorire nu numai faţă de tine însuţi, ci faţă de întreaga societate **să lupţi împotriva risipei:** gospodăreşte-ţi eficient îmbrăcămintea, obiectele şcolare, cărţile, ajută-ţi părinţii să facă acelaşi lucru în ceea ce priveşte folosirea energiei electrice, a combustibilului pentru încălzirea locuinţei sau la animarea îndrăgitului lor automobil, acţionează în aşa fel încît împreună cu toţi colegii tăi să îngrijiţi cum se cuvine bunurile obşteşti — clădirea şcolii, mobilierul, materialele didactice etc.

Ţara noastră urcă impetuos spre o dezvoltare extraordinară — trebuie deci să avem, fiecare, o ţinută moral-cetăţenească pe măsura acestei civilizaţii.

REMUS GRIGORAŞ

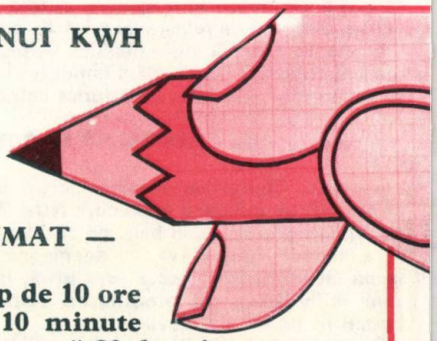

● **PENTRU PRODUCEREA UNUI KWH SÎNT NECESARE:**

— 1,5 kg lignit

sau

— 280 g păcură

sau

— 0,32 mc gaz metan

● **ACEST KWH ESTE CONSUMAT — ÎNTRE ALTELE — DE:**

— un bec de 100 W care arde timp de 10 ore

— un strung care funcţionează 10 minute

— un război de ţesut care funcţionează 20 de minute.

● Dacă în fiecare cameră de locuit s-ar stinge în perioada de vîrf de sarcină (orele 17 – 22) **UN SINGUR BEC DE 40 DE WAŢI,** s-ar economisi zilnic aproximativ 2,7 **MILIOANE KWH ENERGIE ELECTRICĂ,** suficientă pentru producţia — de exemplu — a:

— 1 350 000 mp ţesături finite

sau

— 11 000 000 cărămizi normale

sau

— 900 000 kg ciment.

Străveche și mereu modernă: MATEMATICA

de prof. univ. ing. dr. docent **EDMOND NICOLAU**

«MATEMATICA ESTE O FLOARE A GÎNDIRII — POATE CEA MAI FRUMOASĂ»

Omul a creat flori și fructe care nu existau în natură și care azi ne încîntă și ne hrănesc. La fel, printr-o muncă de milenii, plecînd de la unele adevăruri simple, a fost construită matematica modernă. Ea ne încîntă prin eleganța sa. În același timp, matematica ne este deosebit de utilă pentru rezolvarea celor mai diverse probleme ale vieții practice: în atelierele de proiectări, unde inginerii și proiectanții calculează noi construcții, baraje, avioane sau instalații industriale; la bordul navelor maritime sau aeriene, calculînd drumul; în marile spații cosmice, la bordul cosmonavelor; în laboratoarele savanților. Peste tot se aplică matematica — pe ogoare, în ateliere, în întreprinderi, în unități de sinteză economică. La fel cum selecționerii anonimi, printr-o muncă de milenii, au reușit, plecînd de la unele specii sălbatice, să creeze soiurile frumoase de mere pe care le cultivăm azi, tot așa matematicienii, adesea și ei anonimi, au reușit să înalțe edificiul grandios al matematicii contemporane.

Filozoful antic Platon scrisese pe frontispiciul Academiei sale: «Nimeni să nu intre dacă nu este geometru». Cuvinte pe care marele poet Goethe le-a interpretat în sensul că adevărurile matematice sînt atît de evidente încît nu poți pretinde că ești filozof dacă mai întîi nu ai înțeles matematica. Astăzi, în învățămîntul nostru de toate gradele se predă o matematică modernă, în care rigoarea gîndirii elevate se îmbină armonios cu necesitățile practicii.

Matematica ne permite să descriem realitatea mai bine, mai corect, mai sintetic decît în limbajul curent. Fără matematică nu am avea nici una dintre marile realizări ale științei și tehnicii contemporane.

Matematica s-a născut din necesitățile practicii, dar și din necesitatea omului de a-și sistematiza în permanență cunoștințele, de a le grupa, de a le da o formă cît mai adecvată. Geometria s-a născut din măsurarea pămînturilor. Iată ce scria istoricul grec antic Herodot (circa 484—425 î.e.n.): «...acest rege (Sesostris) a împărțit țara între toți egiptenii, toți aceștia căpătînd cîte o porțiune dreptunghiulară egală de pămînt; prin aceasta el a creat pentru sine venituri, ordonînd să fie plătit anual un anumit impozit. Dacă rîul (Nilul) rupea o parte a unei parcele oarecare, proprietarul ei se prezenta la rege și anunța cele întîmplate. Regele trimitea cîțiva oameni pentru a controla și măsura cu cît s-a micșorat parcela respectivă, pentru ca în viitor proprietarul ei să plătească totuși un impozit cores-

În «biblioteca»... de memorii!

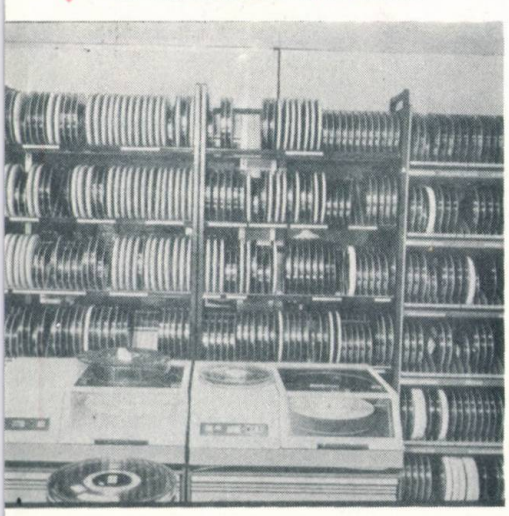

punzător. Mi se pare că aceasta a fost originea geometriei, care a trecut din Egipt în Elada».

STRĂVECHE ŞI MEREU NOUĂ

Probabil că începuturile matematicii datează încă din epoca de piatră, cînd omul acelor timpuri trebuia să numere vînatul sau să compare două mulţimi de duşmani. Geometria datează de cînd oamenii au simţit nevoia să-şi măsoare terenurile agricole. De altminteri, chiar numele geometriei arată că este vorba de măsură (**metron** în greacă) şi de pămînt (**geos** în greacă). De mii de ani oamenii fac matematică, dar niciodată în istoria sa omenirea nu a făcut mai multă matematică decît în zilele noastre. Străveche este matematica şi totuşi mereu nouă — la fel cu seminţele care sînt străvechi, dar care, anual, dau alte flori.

Într-adevăr, de timpuriu omul şi-a dat seama de marea valoare a matematicii. Pe timpul orînduirii sclavagiste şi chiar mai tîrziu, în feudalism, matematica era relativ puţin dezvoltată în comparaţie cu ceea ce reprezintă ea astăzi. Se efectuau calcule aritmetice legate de strîngerea impozitelor şi se cultiva geometria după modelul dat de Euclid. Într-un anume sens putem afirma că pînă tîrziu, în secolul al XIX-lea, geometria a fost o dezvoltare a cuceririlor ştiinţei greceşti. Euclid era pentru geometrie un model cu asemenea autoritate încît chiar şi unii filozofi au căutat să-i transpună metodele în lucrările lor. Astfel îl putem menţiona pe Spinoza, care a scris un tratat de filozofie — «Etica» — urmînd modelul dat de Euclid. Tratatul său este împărţit în definiţii, postulate, teoreme, ca şi în cazul elementelor geometrului grec.

Şi aritmetica a fost cultivată de greci. Încă din antichitate sînt cunoscute ciurul lui Eratostene de determinare a numerelor prime, algoritmul lui Euclid etc.

Dar modul de prezentare a cunoştinţelor matematice s-a schimbat de multe ori în cursul istoriei. Să considerăm aşa-numita teoremă a lui Pitagora. Săpături arheologice recente ne-au permis să cunoaştem civilizaţii antice ale căror urme culturale se pierduseră. Aşa s-a aflat că, de exemplu, babilonienii cunoşteau teorema lui Pitagora cu mai bine de o mie de ani înaintea grecilor. Cu diferenţa esenţială că şi în China, şi în Babilon era vorba de un adevăr descoperit probabil din practică, fără o justificare logică. Şi aici este cazul să arătăm în ce constă marele merit al şcolii de gîndire din Grecia: ea l-a eliberat pe om de povara credinţei în zei, i-a învăţat pe oameni să gîndească lumea în sine şi a introdus rigoarea demonstraţiei ştiinţifice, care se bazează pe concepte bine definite şi pe aplicarea, în continuare, a regulilor logice, spre a trece de la axiome la teoreme.

În secolul al XIX-lea s-a primenit faţa geometriei. În primul rînd Lobacevski şi Bolyai au demonstrat că sînt posibile şi alte geometrii logice, altele decît cea dată de Euclid. Diferenţa consta în faptul că se admitea o altă axiomă în locul celebrei axiome a paralelelor.

Să examinăm o clipă situaţia. Pentru a ajunge la teoreme, întotdeauna trebuie să plecăm de la anumite axiome, adică de la afirmaţii care nu sînt dovedite, pentru simplu motiv că dacă şi ele ar fi dovedite, atunci şi ele ar fi

Ce este un model matematic?

Termenul de **model** este binecunoscut pionierilor, mulţi dintre ei activînd în cercurile de aeromodelism sau navomodelism. Ştim astfel că un aeromodel este un avion de dimensiuni reduse, care are însă proprietăţile principale ale avionului: are aceeaşi formă şi poate să zboare. Aceasta este trăsătura definitorie a oricărui model: **păstrează caracteristicile esenţiale ale originalului pe care îl modelează.**

Aeromodelul este modelul fizic al unui avion. Dacă trecem de la modelul fizic la sistemul de relaţii matematice care descriu zborul avionului avem **modelul matematic** al avionului.

Desigur că în cazul avionului avem nevoie de multe relaţii matematice, fiind vorba de un obiect foarte complex. Să luăm mai bine un exemplu familiar tuturor: leagănul. El poate fi modelat printr-o greutate prinsă de un fir legat de un cui bătut în grindă. Modelul a redus realitatea diversă la esenţial: o masă mare care poate să oscileze la capătul unui fir sau al unei bare. Acesta este **modelul fizic.** Dacă scriem ecuaţiile matematice corespunzătoare mişcării acestui model fizic, avem **modelul matematic** al pendulului.

Astăzi, în ştiinţă se utilizează în permanenţă modele matematice, şi aceasta la toate nivelele: modelul atomului, modelul galaxiei, modelul reacţiilor chimice, modelul neuronului şi aşa mai departe. De ce elaborăm modele matematice? Pentru că ele ne permit să înţelegem mai bine fenomenele, să le conducem aşa cum dorim noi. De exemplu, cunoscînd modelul matematic al unui complex chimic, putem optimiza activitatea acestuia.

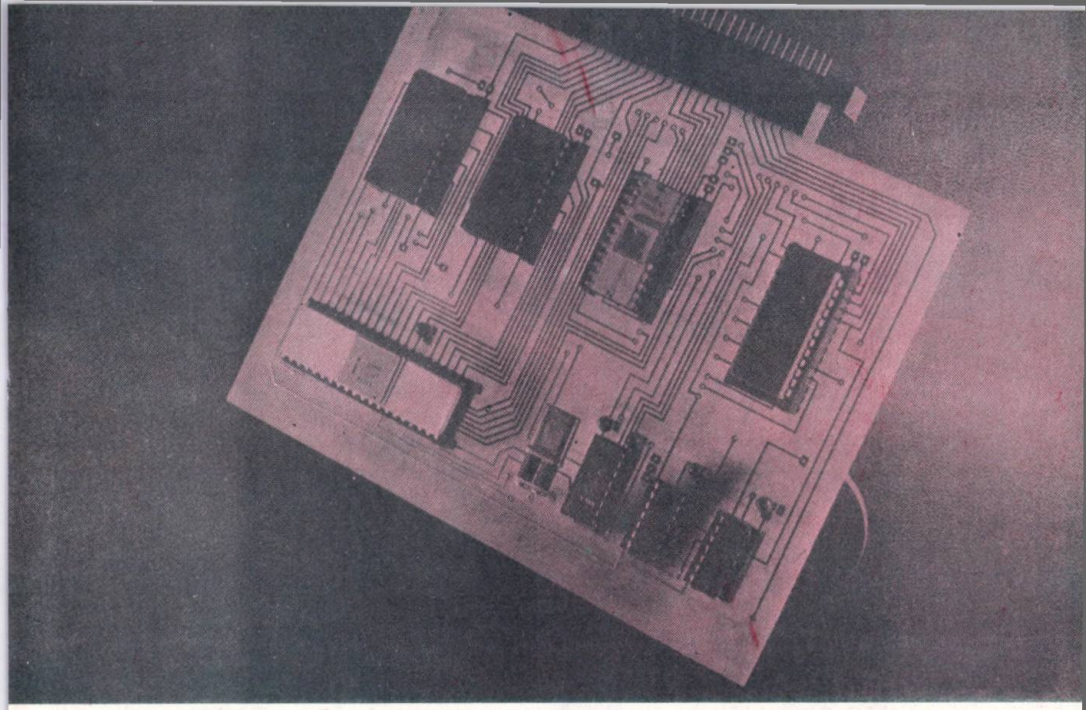

Microprocesorul este dreptunghiul de ceramică albă din colțul stînga jos al modulului procesor.

teoreme, iar nu axiome, cum se numesc adevărurile primare, acceptate fără demonstrație. În cazul său, Euclid afirmase că printr-un punct exterior unei drepte se poate duce o singură paralelă la dreapta dată. Acesta este un adevăr primar, o axiomă.

Matematica își are izvorul în practică, dar nu trebuie să credem că ea se dezvoltă numai pe baza practicii. De exemplu, urmărind o problemă simplă, aceea a paralelelor, constatăm că nu putem stabili experimental dacă două drepte sînt paralele sau nu pentru simplul motiv că în practică întîlnim obiecte fizice, care nu sînt obiecte matematice. Astfel, în realitate nu putem întîlni puncte — deoarece punctul matematic nu are dimensiuni, iar punctele fizice au dimensiuni; dreapta matematică are numai lungime, fără a avea grosime, în timp ce dreptele fizice au și grosime etc. De aici trebuie să tragem următoarea concluzie logică: matematica este o știință care se ocupă de obiecte abstracte, obiectele matematice fiind modele idealizate ale realității.

Schimbînd o axiomă cu altă axiomă, creăm o altă geometrie. Așa au procedat Lobacevski și Bolyai, așa a procedat Riemann ș.a.m.d. Elevii de clasa a IX-a dispun acum în țara noastră de un manual de geometrie care se bazează pe ultimele cuceriri ale științei, în care axiomele sînt bine prezentate. Ei au posibilitatea să distingă cu limpezime axiomele de teoreme, ceea ce este foarte important pentru dezvoltarea lor ulterioară.

Matematica nu este un domeniu închis.

Alături de geometriile neeuclidiene s-au dezvoltat și alte ramuri ale geometriei. Menționăm **geometria analitică, geometria diferențială, geometria algebrică, geometria proiectivă, geometria descriptivă** și altele.

Microprocesorul... fără ambalaj sau legea miniaturizării în acțiune.

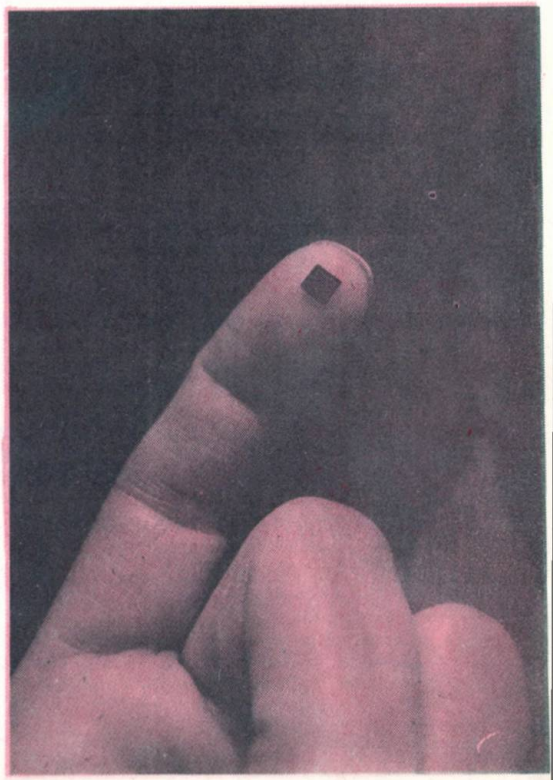

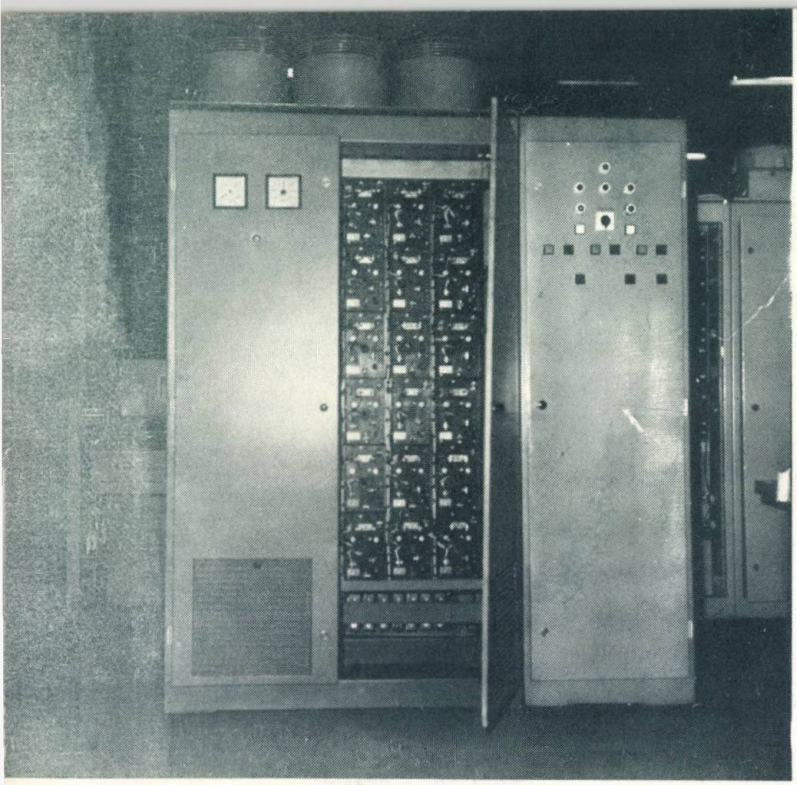

Concentrate în unități de forță, înzestrate cu memorii multiple, ordinatoarele conduc procese tehnologice de cea mai mare complexitate.

Fiecare dintre ele corespunde unui anumit punct de vedere și își are rolul său în înțelegerea realității. De pildă geometria diferențiată, ca și geometria lui Lobacevski, s-a dovedit a fi utilă în fizică, în teoria relativității. **Fiecare succes într-o știință are reflexe și în alte științe, conducînd la noi realizări în aceste domenii.**

ESTE MATEMATICA GREA?

Nu, matematica nu este grea, ea cere un efort relativ redus, dar **continuu.** Spre deosebire de alte materii, cum ar fi geografia sau istoria, la care uneori poți studia o lecție independent, practic, de altele, precedente, **la matematică există o legătură strînsă între diferitele lecții:** dacă ai lipsit la o oră și nu ai citit lecția din manual sau dacă ai trecut peste o teoremă fără s-o fi înțeles, practic ai întrerupt legătura logică dintre diferitele părți ale materiei și nu vei înțelege decît foarte puțin sau chiar nimic din cele ce urmează. Nu vei putea înțelege geometria în spațiu fără să cunoști geometria plană. La fizică poți înțelege optica fără a cunoaște căldura. Dar să fim atenți: pe un plan superior, la nivelul liceului, dar mai ales al facultăților, și la fizică diferitele capitole se leagă între ele, formînd un tot unitar.

Să reținem:

MATEMATICA ESTE UȘOARĂ PENTRU CEI CARE ÎNVAȚĂ LECȚIE CU LECȚIE!

Numai ei stăpînesc cu adevărat matematica.

Noutăți în domeniul calculatoarelor electronice

După cum era de așteptat, în domeniul calculatoarelor electronice apar mereu noutăți de-a dreptul senzaționale. Azi avem tot felul de calculatoare, după cum avem și tot felul de automobile, de la cele în doi timpi și de mic litraj la cele de curse de formula I. Actualele calculatoare ne uimesc atît prin viteza lor de lucru, tot mai mare, cît și prin dimensiunile lor, tot mai mici. La marile siste-

MATEMATICA DESCHIDE DRUMURI NOI ÎN ŞTIINŢĂ ŞI TEHNICĂ

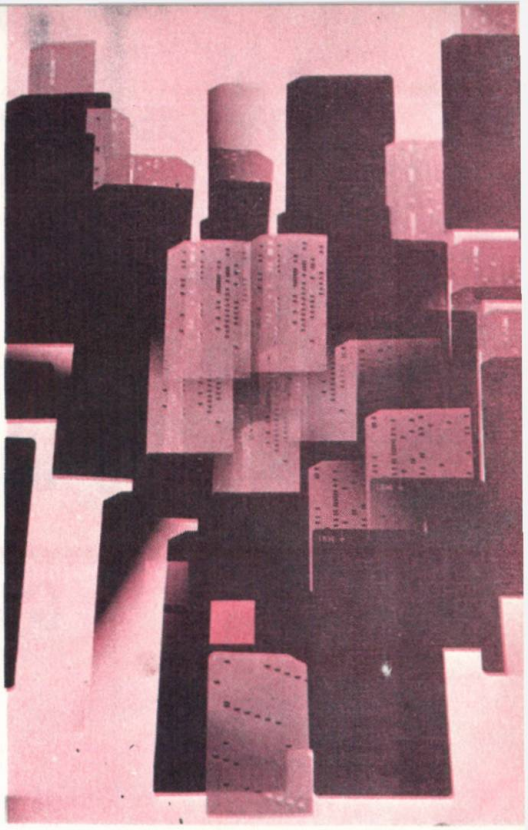

Ar fi o mare greşeală să credem că matematica se reduce la exerciţiile din şcoală, că ea este un corp de cunoştinţe fixate odată pentru totdeauna. Specialiştii deschid mereu noi «şantiere de lucru» în unele zone încă neexplorate ale realităţii, care formează obiectul matematicii. **Newton** a creat calculul diferenţial şi s-a ajutat de această unealtă a minţii pentru a da o nouă haină mecanicii. Aceasta nici nu ar fi de conceput fără calcul diferenţial. Apoi matematicienii au dezvoltat aceste idei, studiind aşa-numitele ecuaţii cu derivate parţiale. S-a ajuns să se studieze şi vectorii, şi multe alte aşa-numite obiecte matematice. Toate acestea s-au dovedit deosebit de utile în practică. Astfel, atunci cînd **Maxwell** a studiat experienţele de electricitate şi magnetism ale lui Faraday, a avut la îndemînă instrumentul, haina matematică aptă să descrie fenomenele electromagnetice. Şi aşa a descoperit el, de fapt, în mintea sa şi prin calcul, ecuaţiile electromagnetismului, undele electromagnetice, a unit într-o singură mare sinteză electricitatea, magnetismul şi optica.

La fel, în studiul unor fenomene de filtraţie, savantul român **Ştefan Gheorghiţă** a utilizat ecuaţiile cu derivate parţiale.

Şcoala română de matematică se bucură azi de o faimă bine stabilită în lume. De curînd, într-un tratat de specialitate apărut în străinătate, era menţionată monografia consacrată teoriei ecuaţiilor integrale elaborată cu ani în urmă de matematicianul român **Traian Lalescu** şi apărută în 1912 — prima

me de calcul se ating viteze de sute de milioane de operaţii pe secundă, iar specialiştii sînt de părere că în următorii zece ani vitezele vor atinge cinci-şase miliarde de operaţii pe secundă. În ceea ce priveşte dimensiunile, ele scad vertiginos.

Ca să putem înţelege progresul tehnic, să ne gîndim că unitatea de măsură a informaţiei este aşa-numitul **bit.** *Concret, o memorie de un bit înseamnă un sistem care are două stări stabile, una reprezentînd pe zero, cealaltă pe 1. La începutul tehnicii electronice, o memorie de un bit avea dimensiunile unui volum din colecţia «Biblioteca pentru toţi». Astăzi, cu tehnica tranzistorilor, deci a semiconductorilor, acelaşi circuit este mai mic decît o cutie de chibrituri. Cu aşa-numita tehnică a* **circuitelor integrate pe scară foarte largă** *pe un cristal de siliciu avînd suprafaţa unei cutii de chibrituri avem o memorie de 200 000 de biţi! Este, fără îndoială, un mare progres tehnic.*

Maşina de calculat ne comunică rezultatele prin aşa-numitele dispozitive periferice de ieşire. La început dispozitivul de ieşire era o maşină de scris electrică, ce bătea două-trei litere pe secundă. Azi, viteza se măsoară în **linii** *pe secundă sau pe minut, o linie avînd cam 130 de litere. Cel mai rapid sistem de ieşire existent are viteza de 30 000 de linii pe minut, adică de 500 de linii pe secundă — e deci de zeci de mii de ori mai rapid ca maşina de scris electrică.*

Mari progrese s-au realizat şi în ceea ce priveşte programarea calculatoarelor şi siguranţa lor în funcţionare. Cu limbajele de programare actuale programăm uşor şi repede.

În ultimul timp, la noi în ţară s-au realizat o serie întreagă de calculatoare noi, cu performanţe foarte bune. Amintim astfel sistemele **Felix C 32, Independent — 100, Coral, MC 8, MC 18** *şi altele. Încă un detaliu interesant: unele dintre aceste sisteme s-au realizat cu ajutorul studenţilor de la Institutul politehnic Bucureşti, care, în parte, le-au conceput, proiectat şi testat. Tehnica de calcul utilizează din plin talentele tinere. Cu siguranţă că printre tinerii cititori de azi ai acestor rînduri se află şi informaticienii de mîine, informatica fiind ştiinţa calculatoarelor, aceste maşini moderne de prelucrare a informaţiilor.*

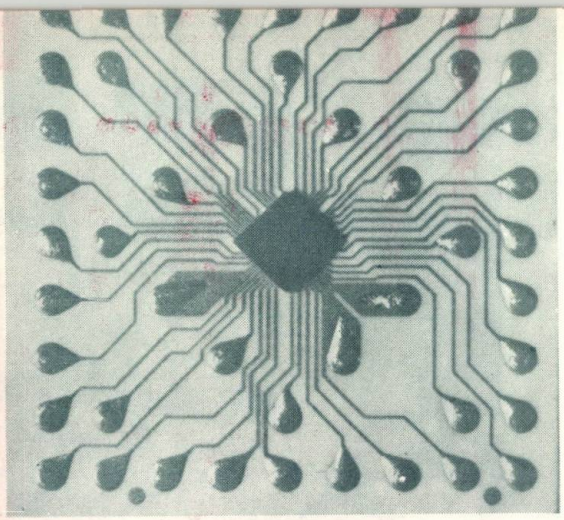

monografie din lume care a abordat acest subiect. De asemenea, este citat **Spiru Haret** pentru lucrările sale de mecanică cerească. Lista lucrărilor celebre ale tuturor matematicienilor români ar fi foarte lungă. Cititorul dornic să afle amănunte le poate găsi în «Istoria matematicii în România» de George St. Andonie. Mai recent, prof. univ. dr. doc. Solomon Marcus a arătat că matematicienii români s-au afirmat într-o serie întreagă de domenii stabilind primii anumite adevăruri matematice deosebit de importante. În anii din urmă, această dezvoltare a matematicii este și mai puternică în țara noastră, acordîndu-se o grijă permanentă dezvoltării aptitudinilor matematice la tineretul nostru școlar.

Circuitul imprimat se realizează printr-un procedeu tipografic: serigrafia.

Un joc amuzant

Vă prezentăm un joc amuzant, cu care vă puteți uimi prietenii: **«Cine pronunță 100 cîștigă!»**

«Regulamentul» jocului prevede că pot participa două persoane. Invitați-vă prietenul să spună un număr **numai între 1 și 10**, apoi cei doi participanți adaugă alternativ alte numere pînă ajung la cifra 100. Cel care spune acest număr este cîștigător.

Există o modalitate ca să ajungeți întotdeauna la cifra 100. Pentru aceasta este necesar să urmăriți să ajungeți la unul din numerele notate mai jos: 12, 23, 34, 45, 56, 67, 78 și mai ales 89 (numere formate din două cifre, prima fiind mai mică cu o unitate decît a doua).

Dacă reușiți să ajungeți la unul din numerele de mai sus, urmăriți ca în continuare să pronunțați cifrele următoare și precis veți ajunge la 89. Succesul este asigurat chiar dacă n-ați ajuns la primele numere, dar în schimb ați spus 89. În asemenea împrejurări, «adversarul» indiferent ce va adăuga la 89 (cifre între 1 și 10), vă va veni rîndul să spuneți 100.

Cum poți deveni un bun matematician

1. Fii atent în timpul orelor de matematică, spre a nu scăpa nimic din explicație.

2. Citește zilnic din manual, repetînd ceea ce ai făcut la școală și întărindu-ți cunoștințele prin exerciții.

3. Caută să înțelegi fiecare teoremă, fiecare corolar — în fiecare teoremă se află un adevăr matematic.

4. Plecînd de la cunoștințele obținute în școală, caută să formulezi alte exerciții și probleme pe tematica săptămînii în curs.

5. Verifică-ți puterea de creație, generalizînd problemele pe care le întîlnești în manual sau în culegeri.

6. Fii convins că este necesar ca mai întîi să stăpînești bine teoria spre a putea rezolva problemele din diferite culegeri.

7. Caută zilnic să aplici în viață cunoștințele de matematică dobîndite.

8. Profită de vacanțe spre a te odihni, dar și pentru a revedea, în liniște, cunoștințele dobîndite în trimestrul sau anul trecut.

9. Nu lăsa nici un exercițiu din manual nelucrat.

10. Atunci cînd, cu toate eforturile, nu reușești să înțelegi o teoremă sau să rezolvi un exercițiu, adresează-te tovarășului profesor.

ALBUM VESEL

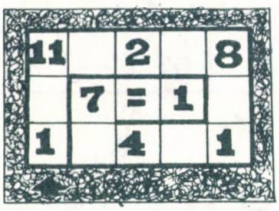

Joc matematic

Plecînd de la săgeată, fixați în pătratele albe diferite semne aritmetice în așa fel încît prin diferite operațiuni (scădere, împărțire, adunare, înmulțire) să ajungeți la rezultatul prevăzut în ultimul pătrat din centru-dreapta (1).

Soluție: Semnele sînt (în ordine, pornind pe verticala indicată de săgeată): plus; înmulțit, împărțit, minus; înmulțit și din nou minus.

Unui zvăpăiat
Are plus de energie
Cînd produce gălăgie!
...Cînd răspunde la oral,
Pierde din potențial!

SIMION ALEXANDRESCU

GOSPODARII

— Așa nu mai merge! se plînse Daniela. Mama își închipuie că lucrăm amîndoi, dar în realitate tu nu faci nimic!

Daniel o privi mirat:

— Cum nu fac nimic? Învăț, ăsta-i principalul! Îmi pare rău, dar trebuie să-ți amintesc că între carnetele noastre de note e o oarecare deosebire.

— Cred și eu! Te scoli, mănînci — și fuga la lecții, pe cînd eu trebuie întîi să pierd o oră cu dereticatul. Ce fel de frate ești dacă mă lași singură cu toate?

— Gata! oftă Daniel. Mi-ai mai spus de o mie de ori chestia asta. De mîine o să te ajut.

— Nu de mîine, ci de azi! Și n-o să fie vorba de ajutor, ci de colaborare, adică de muncă egală. Bineînțeles dacă te simți capabil...

Daniel închise cu zgomot cartea. Era exasperat:

— Începem imediat. Hai, dă-i drumul! Ce trebuie să fac?

Soră-sa îl privi neîncrezătoare. Reușise să-l înduplece?!

— Pentru început — zise ea, mai blîndă — o să bați covorul ăsta și poate... să vedem... ștergi praful din bibliotecă.

— Perfect. Sper că după asta o să am liniște, exclamă Daniel, repezindu-se să ruleze covorul. Se opri însă la jumătate: la stai. Și tu ce-o să faci în timpul ăsta?

— Aerisesc așternuturile, dau cu aspiratorul, spăl geamurile, lustruiesc mînerele ușilor.

Daniel se cutremură de indignare:

— Cum adică, fleacurile astea se compară cu bătutul unui covor de 12 metri pătrați și curățatul bibliotecii? Asta înseamnă la tine muncă egală?!

— Dacă vrei, schimbăm, zise Daniela, împăciuitoare.

— Nu merge așa, astea-s improvizații.

Începu să se plimbe gînditor, cu pași mari și repezi:

— Trebuie să ne împărțim munca în mod științific. Principalul ar fi să măsurăm gradul de dificultate al fiecărei operațiuni.

— De acord. Ai vreo idee?

— Bineînțeles. Bătutul covorului o să-l notăm cu o sută de puncte, iar lustruitul unei clanțe, cu cinci puncte. Unde-am pus pixul? Să notez. Așa. Ștersul prafului de pe o carte — trei puncte. Spălatul unui geam, zece puncte. Folosirea aspiratorului...

După o jumătate de ceas, toate operațiunile se aflau scrise caligrafic, în paralel cu gradul de dificultate exprimat în puncte. Această scală extrem de precisă cuprindea două pagini de caiet.

— Va să zică... ia să vedem..., dacă iau covorul, zise Daniel, fac dintr-o dată o sută de puncte.

— Foarte bine. Atunci de bibliotecă mă ocup eu.

— Îți convine! Două sute de cărți ori trei puncte... te îmbogățești și nici nu te deplasezi, ca mine, în curte!

— Atunci iei tu două sute de puncte de la bibliotecă plus covorul, și sîntem chit. Da, continuă Daniela, însă nu uita că scuturatul așternuturilor, care-mi revine mie, face

două sute de puncte!

— Mare lucru. Scutur eu o sută de puncte, vreau să zic, patru perne.

— Diferența o s-o lustruiesc, oftă Daniela. Ai uitat de dulapuri?

— Bine, conveni Daniel. Atunci...

— Nu e bine deloc! se răsti Daniela. Două dulapuri fac saizeci de puncte! Te rog, ia-ți restul de douăzeci!

— Le iau. Tablourile. Cinci puncte un tablou. Avem, cu tot cu fotografiile înrămate, o sută zece tablouri, adică puncte... da, însă atunci nu e echitabil, trebuie să mai scoți și tu din ceva nouăzeci de puncte... din milieuri, de exemplu... care sînt, ia să văd, așa, paisprezece, cam multe... prea multe milieuri... mă și enervează, că acum iar rămîn descoperit cu douăzeci și cinci de puncte... mi-ar mai trebui un geam și-o clanță, să zicem că iau clanța de la lift, dar geamul... Stai, am găsit, îl asimilăm cu cristalul de la vitrină... ce te bucuri, crezi că mă păcălești? Vitrina mai are și-o parte lemnoasă, patruzeci de punctișoare pe care trebuie să le lustruiesc, și atunci, fetițo, să văd de unde scoți treizeci de taburete, adică de puncte... că dacă mai iau și o jumătate de pernă... iar tu stropești punctele din jardiniere, mi-ar mai trebui un lift de covor, că tu trebuie să întinzi patruzeci de puncte la uscat. Nu mai pot, e trecut de zece, n-am făcut nimic, n-am învățat la nimic, totul e brambura în jurul nostru și tu mă ții de vorbă, și mă năucești cu punctele tale tocmai azi, cînd avem teză la matematică?!

SANDU ALEXANDRU

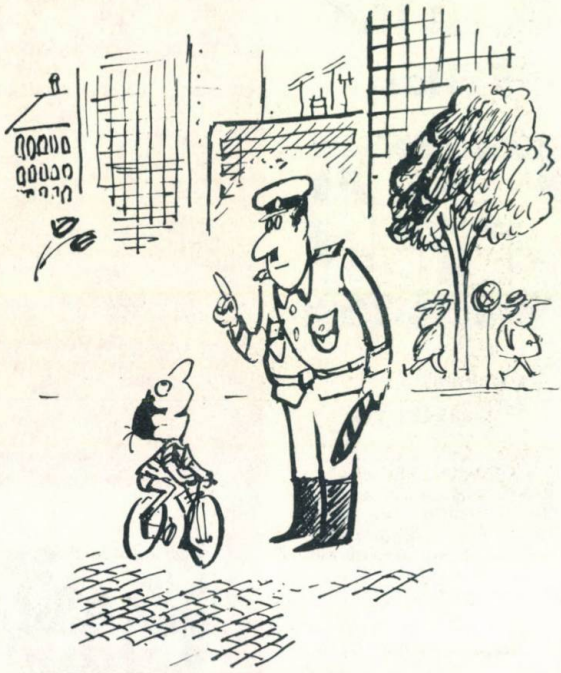

— Cum, nene, nu mă cunoști? În colțul ăsta eu fac mereu pe agentul de circulație.

Tatăl spune fiului un basm cu cioara proastă, cu brînza și cu vulpea vicleană și apoi întreabă:

— Știi care-i partea mai bună din acest basm?

— Știu — răspunde fiul, mîndru, — brînza.

— Cît este jumătate din opt? întreabă învățătorul.

— Vă rog, pe vertical sau pe orizontal?

— Cum crezi tu, dar răspunde-mi.

— Pe orizontal ar fi zero, iar pe vertical trei.

— Ce-ai făcut cu șapca asta de-i atît de murdară?

— Au jucat băieții fotbal cu ea!

— Și tu ai stat și te-ai uitat...

— Nu. Eu eram portarul!

Culese de T. HOLBAN

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

Ritmuri pionierești

Festivalul Național «Cîntarea României», minunat festival al muncii și creației, atrage, alături de adulți, o largă participare a generațiilor tinere. Pentru pionierie, adevărată școală a muncii, a inteligenței și creativității, «Cîntarea României» constituie un puternic mijloc de educație patriotică-revoluționară, o rampă de lansare a tinerelor talente.

Prin cîntec, poezie, dans, pionierii dau glas dragostei lor fierbinți față de patrie, față de Partidul Comunist Român și secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai apropiat prieten și îndrumător al tinerei generații.

APLAUZE LA SCENĂ DESCHISĂ

Festivalul Național «Cîntarea României» a oferit copiilor la cea de-a doua ediție a sa noi și ample posibilități de manifestare, de afirmare a bogatei lor înzestrări. Străbătînd cu succes etapele de masă, județeană, interjudețeană și finală ale Festivalului, ei și-au desemnat cîștigătorii, harnici și talentați purtători ai cravatei roșii cu tricolor.

Toate formațiile participante au prezentat cu ocazia Festivalului numeroase spectacole, ce s-au bucurat de binemeritate aplauze pe multe din scenele teatrelor, căminelor culturale, școlilor, pe șantiere și în uzine.

Astfel, formațiile corale, grupurile vocale, corurile de cameră și-au dovedit măiestria prin interpretarea nuanțată, prin bogăția sentimentelor transmise. Corul de voci egale de la Școala generală Lăpuș-Maramureș și cel al Școlii generale de artă Timișoara au cucerit, odată cu numeroasele aplauze, meritatul loc I. Același lucru îl putem spune și despre corurile de cameră de la Școala generală Răzvad-Dîmbovița, Școala de muzică Arad și Casa pionierilor și șoimilor patriei Slatina, care s-au remarcat prin strălucire în interpretare și excelente calități tehnice. Trebuie să amintim că pe podiumul laureaților au pășit, încununate de succes, orchestrele de cameră de la Școala generală de artă nr. 5 București, Casa pionierilor și șoimilor patriei Arad, Școala generală de artă Cluj-Napoca.

De un succes deosebit s-au bucurat și formațiile de fanfară, atît de îndrăgite de copii. După marea întrecere, Școala generală Petrești-Alba, Casele pionierilor și șoimilor patriei din Iași și Arad au cucerit bine meritatul loc I.

Formațiile de muzică ușoară au dovedit că își înțeleg rostul prin alegerea unui repertoriu adecvat vîrstei și o interpretare firească, fără tendințe vedetiste. De aceea putem spune că prezența formației Școlii generale Seini-Maramureș s-a bucurat de un succes aparte printre formațiile de acest gen.

Formațiile de teatru, teatru de păpuși au cultivat în repertoriul lor dragostea față de tot ce este frumos și cinstit în jurul nostru. Iată de ce putem spune că la Școala generală nr. 7, Sfîntu Gheorghe — Covasna, la Școala generală nr. 108 București, la Casa pionierilor și șoimilor patriei Piatra Neamț pionierii actori au cîștigat locurile de frunte datorită interpretării și conținutului scenetelor prezentate.

O plăcută surpriză au constituit-o pionierii recitatori și povestitori Băltățescu Iuliana de la Școala generală nr. 9, Piatra Neamț, și Răduță Ovidiu de la Școala generală Feteești. Formațiile de muzică populară și dansuri populare au evoluat pe linia tradițiilor și obiceiurilor noastre, înfățișînd cu autenticitate specificul portului nostru pe zone geografice. Vocile remarcabile ale pionierilor Toropu Claudia de la Casa pionierilor și șoimilor patriei Sadu-Dolj și Gabriela Tamaș, Casa pionierilor și șoimilor patriei Carei, au cucerit întreaga sală. Formațiile de dansuri populare, băieți, de la Școala generală nr. 1, Moțăței — Dolj, și cea de fete a Școlii generale Căpîlna — Alba au adus pe scenă, nealterată, bogăția și autenticitatea jocului așa cum s-a păstrat de la străbuni.

Cu viu și meritat interes au fost primite dansurile cu temă, moderne, clasice. Printre preferințele publicului spectator s-au înscris dansul clasic prezentat de Casa centrală a pionierilor și șoimilor patriei și cel prezentat de Școala de artă «George Enescu», București.

Pentru fiecare formație în parte, Festivalul a însemnat un moment de întrecere cu sine însăși, un moment calitativ superior.

LILIANA IVAN

CĂPȘUNI ÎN... FEBRUARIE!

S-a întîmplat la serele din Slobozia. O dereglare a instalației de căldură, creșterea peste cota maximă a temperaturii — și în numai o zi și o noapte serele au suferit... invazia buruienilor! Brigadierul fermei Constantin Alexandru părea descumpănit. În cîteva ore aceste buruieni puteau aduce prejudicii în valoare de sute de mii de lei dacă nu mai mult. Ce era de făcut?

În mai puțin de o jumătate de oră, aproape toți membrii cercului de biologie al Școlii generale nr. 2 se aflau într-un adevărat război cu dușmanii căpșunilor sau cu ai verzei timpurii, ca să nu mai vorbim despre trandafirii care tocmai se pregăteau să înflorească la începutul lunii martie. Copiii au învins! Cele două sute de straturi și «alei legumicole» și-au recăpătat vigoarea și, în semn de mulțumire, au oferit harnicilor pionieri biologi — la sfîrșitul lunii februarie, cînd afară mai vuia viscolul! — căpșuni proaspete.

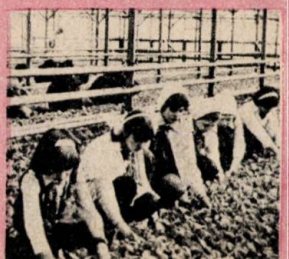

CEI MAI TINERI SPECIALIȘTI

Cu trei ani în urmă, cîțiva copii brașoveni de prin clasele a III-a și a IV-a, auzindu-și părinții vorbind despre locul lor de muncă, au început să se plimbe din ce în ce mai des prin fața Uzinei de tractoare. Cînd ești copil (și nu numai atunci...) și privești din stradă o uzină te afli în fața ...necunoscutului. Prietenii noștri nu s-au oprit aici. Au stat de vorbă cu părinții, cu alți pionieri mai mari și... iată-i primiți ca oaspeți în uzină. Dar ei n-au vrut să fie simpli vizitatori, ci să revină cît mai des ca oameni «de-ai casei». Astfel cei 12 pionieri, băieți și fete, au avut marea bucurie, ajutați de maiștri și oțelari care arătau ca niște cosmonauți, să devină membri ai unui cerc pionieresc uzinal, și nu oriunde, ci la izvoarele producției, adică acolo unde oțelul topit se încheagă în forme. Inginerul Ion Dobrin și-a găsit timp să le explice totul viitorilor siderurgiști. Încetul cu încetul, membrii cercului uzinal au început să înțeleagă procesul tehnologic, au aflat că și ei își vor aduce cîndva contribuția alături de părinți la făurirea metalului pentru motoare. Recent, pionierii Școlii nr. 13 din Brașov, adică membrii acestui cerc uzinal, azi elevi în clasele a VII-a și a VIII-a, au făcut un nou pas pentru cunoașterea mai profundă a procesului tehnologic în altă specialitate: la secția șasiu. Aici, alte noutăți, alte exigențe, alți oameni minunați. Să notăm numele cîtorva din acești viitori oțelari și constructori de mașini: Corina Enoaie, Daniela Tudor, Vasile Chalapco, Nichita Vasile, Marius Popovici... Sînt sigur, vom mai auzi de ei!

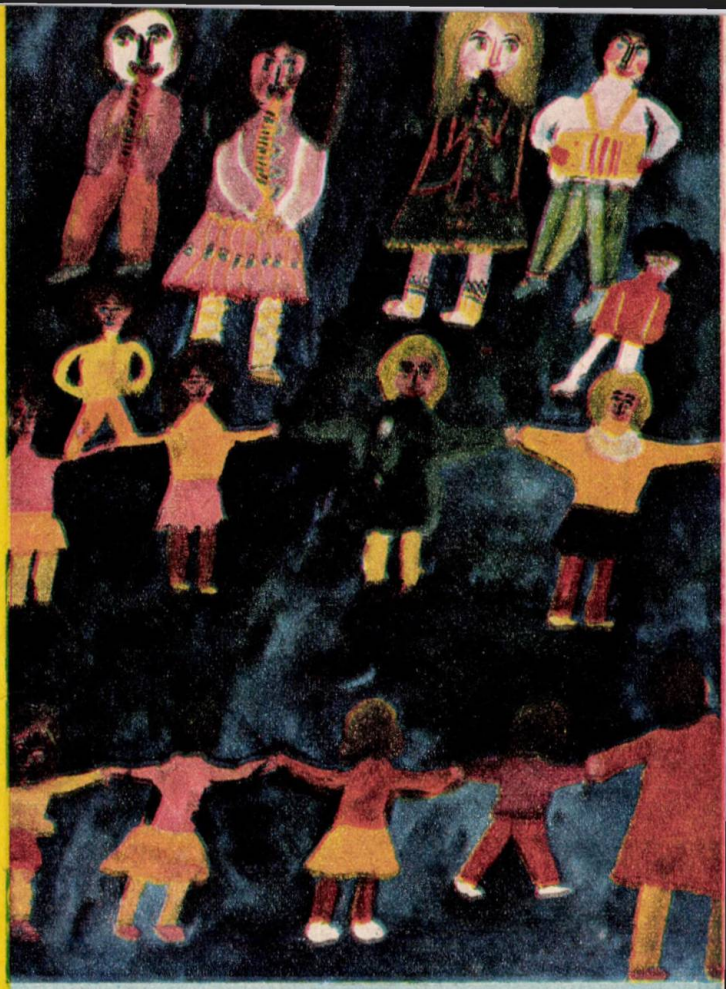

„JOC ȘI BUCURIE"
Desen: CEZARINA JUVERDEANU, clasa a III-a, Școala generală nr. 3, Bîrlad

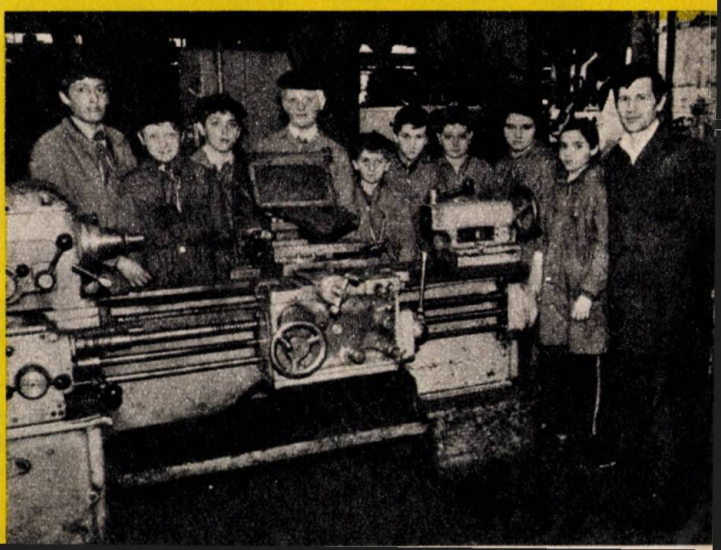

NOTE MUZICALE... NOTE MATEMATICE...

Ce întîmplare! Cu trei ani în urmă, mama, întorcîndu-se de la muncă, își găsi fetița foarte mîhnită. Ce se întîmplase!? Emilia luase un... 10 la muzică! Da, luase un 10, dar în inima ei își făcuse loc îndoiala: nu credea că-l merită! Drept pentru care se dusese la tovarășa profesoară de muzică rugînd-o s-o mai asculte o dată. Toți colegii ei începuseră să spună că Emilia vrea mărirea notei la... 11!

Mama îi privi carnețelul, o privi și pe ea și-i spuse că-i bine să mai aibă puțină răbdare, măcar pînă mîine.

— Ce fel de răbdare să am?! Cînd iau 10 la matematică îl port cu plăcere pentru că-l merit! Dar la muzică...

— Ce notă ți-ai pune tu la muzică? întrebă mama.

Emilia zîmbi, apoi spuse glumind:

— Una... muzicală! Spre exemplu, un «sol». Notele de 9 și 10 le merit la matematică. Eu la muzică știu că nu mă pricep!

Dar știți ce-a urmat? Notele matematice s-au împrietenit cu cele muzicale. Ce se întîmplase? Emilia Munteanu, pionieră dintr-o comună sibiană, atrăsese, fără să-și dea seama, atenția profesoarei de muzică. Dînsa a găsit că fata are talent! A încurajat-o, i-a dat tot sprijinul și... iat-o pe Emilia debutînd ca solistă de muzică populară la Dumbrăveni, în prima ediție a Festivalului Național «Cîntarea României»; convinge juriul de calitățile pe care le are, ajunge la Mediaș, depășește și faza de la Mediaș, ajunge la Cisnădie și obține locul I la faza interjudețeană de la Hunedoara!

La ora cînd scriem aceste rînduri, Emilia Munteanu se află într-o evoluție calitativ superioară, la cea de-a doua ediție a Festivalului Național «Cîntarea României», pe ale cărui scene cucerește meritate aplauze.

Notele muzicale, notele matematice...

PENTRU PĂSĂRILE PĂDURII

Nichi Cordovan, pionier în clasa a VII-a, membru al cineclubului de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Botoșani, de mult se chinuia să-l prindă la telefon pe Teodor Mihai, și el în clasa a VII-a, dar la Școala generală din Cordun — Flămînzi. În joc era interesul lui Cordovan de-a face un film cu faimoasa echipă de dansuri din renumita localitate. Dar în una din după-amiezi Teodor se afla la telefon; îl prinsese, în sfîrșit!

— Greu mai dă omul de tine, Teodore!

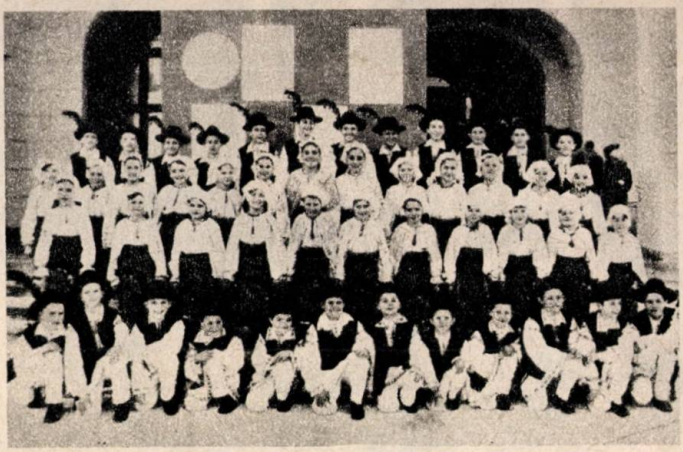

Pionierii - cineaști și...

LIVADA

CU CIREȘI ÎNFLORIȚI

— Sînt persoană importantă! rîde Teodor. Acum spune-mi care sînt noutățile.

— Venim la voi cu tot aparatajul. Vă filmăm, auzi?

— Aud. O să ne facem frumoși. Cît stați?

— O zi, două. Avem și de învățat!

— Și unde mai pui c-a venit și primăvara...

— Cîți mai sînteți în echipă?

— Toți! La Flămînzi dansează și bunicii, și părinții, și nepoții. Poți să ai în vedere dansurile **Sîrba cu năframă, Corăgheasca, Hora, Mărgineanca,** *dar pregătim și altele, mai noi, pe care încă nu le-ai văzut...*

— Stai să scriu!

— Alo! Și mai notează că la ediția I a Festivalului Național «Cîntarea României» pionierii din Flămînzi au ocupat locul I la faza interjudețeană. La cea de-a II-a ediție au ocupat locul I la faza județeană. Dar de ce nu ne-ați filmat **pînă** *acum, la spectacole?*

— Pentru că doream să venim la Flămînzi și să vă filmăm nu pe scenă, ci într-o livadă din satul vostru, livada aceea cu cireși înfloriți.

— De unde știi că avem o livadă cu cireși înfloriți?

— Un reporter cinematografic se documentează din timp... și pe urmă, ce sat n-are o livadă cu cireși înfloriți? Așa că așteptați-ne!

60 000 PLUS...

Rar mi-a fost dat să surprind un asemenea dialog:

— Mergi azi la «desecări»?

— Nu, am treabă la «însămînțări»...

— Dar mîine?

— Nici mîine; am să fiu la «conservări».

— Dar cînd vii și la desecarea apelor?

— Nu ajung ceilalți 112 pionieri?

— Nu mă refer la ei, ci la tine! Nu cumva vrei să muncești «pe alese»?

Dialogul se purta între pioniera Valentina Doinea — comandanta unității și colega ei, Elena Giurcă — amîndouă de la Școala generală din Devesel, județul Mehedinți. Acolo se întîmplă niște lucruri unice. Închipuiți-vă o pădure de 60 000 de salcîmi, provenită din puieții îngrijiți de acești pionieri; primăvara, colonii întregi de albine dau asaltul... meridianului de miere care se află acolo, într-o imensitate de neînchipuit. Discuția dintre Valentina și Elena risca să devină și mai aprinsă dacă, în cele din urmă, cea de-a doua n-ar fi dat replica:

— Merg și la desecări cu condiția să veniți și voi — adică cei care ați fost prinși în altă parte — la «conservări».

Ce fel de «conservări»?! E un termen tehnic folosit și în arheologie: pionierii din Devesel depun o susținută activitate în conservarea vestigiilor romane din jurul comunei lor. În același timp, ați văzut, se ocupă de culturile agricole, de cei 60 000 de salcîmi, învață bine, fac sport, cuceresc aplauze la spectacolele artistice și... culeg rostopască. Știți, probabil, că e o importantă plantă medicinală. Nu știți însă toți că are o viață de numai două săptămîni și ca să fie utilă trebuie recoltată numai într-o zi și o noapte, pe la sfîrșitul lui aprilie.

Așadar, 60 000 de salcîmi plus multe alte fapte pionierești!

Reportaje de
ION CRÎNGULEANU

Linii temerare, soluții îndrăznețe caracterizează proiectul Complexului selenar imaginat de pionierii din Orașul Victoria.

MÎINI DE

BIOGRAFIA CONCURSULUI DE CREAȚIE TEHNICO

● Primul anunț cu privire la viitorul mare concurs al îndemînării și fanteziei se publică în nr. 10/1967 al revistei «Cutezătorii», inițiatoarea lui.

● **Brevetul de participare** la concurs vede lumina tiparului pentru prima dată la 18 ianuarie 1968, tot în revista noastră. Pe prima față a brevetului este reprodusă medalia comemorativă «Aurel Vlaicu». Pe a doua lui față sînt amintite performanțele științifice precoce ale lui **Aurel Vlaicu, Pascal, Edison** și **Henri Coandă.**

● Prima ediție a concursului se finalizează la 22 mai 1968, cînd, sub președinția prof. univ. Edmond Nicolau, se întrunește juriul în vederea acordării premiilor. Marele premiu individual revine pionierului din Cugir **Siegfried Kloyber** pentru pantograful său electric, iar Marele premiu colectiv — tinerilor tehnicieni din Sibiu pentru selecția prezentată.

● Anul 1969 marchează **debutul marilor proiecte viitorologice la concursul de creație tehnică.** Șase pionieri din Baia Mare (Ludovic Ghișa, Petre Mitru, Gheorghe Pleșa, Adrian Doroș, Alexandru Mihalcea și Gabriel Achim) obțin marele premiu — un cart — pentru lucrarea lor «**Oraș minier spațial**». O sută de cîștigători ai locurilor frunțașe își petrec, pentru prima oară, vacanța împreună în tabăra de la Sinaia.

● În același an este prezentat pentru prima oară la concursul nostru un **vehicul cu pernă de aer.** Autor: Ionuț Bobocel din București. Tema va face o splendidă

carieră în atelierele pionierilor.

● Pînă în 1970, 10 000 de pionieri și școlari au semnat brevetul de participare. Se înființează trofeul concursului. Primul trofeu este atribuit pionierilor și școlarilor din județul Brașov pentru participarea de masă și nivelul tehnic ridicat al lucrărilor prezentate.

● Impresionantul **set de nave cu pernă de aer** construite de pionierii din Galați sub conducerea prof. Matei Kiraly le aduce acestora Marele premiu colectiv al ediției 1970.

● Marele premiu individual revine pionierului din București Radu Papazian, de pe atunci preocupat de gospodărirea economică a energiei, după cum o dovedește lucrarea sa «Semnalizator pentru pierderile de gaze», care avea să constituie obiectul **primului brevet de invenție** obținut sub semnul concursului nostrul

● Concursul de creație tehnico-științifică al pionierilor și școlarilor își începe cariera internațională. În octombrie 1970 sînt expuse la Budapesta cele mai reușite lucrări prezentate la concurs.

● Eveniment de prim rang: expoziția lucrărilor tehnice pionierești este vizitată de inventatorul și savantul român de celebritate mondială **Henri Coandă**. El declară cu privire la tinerii expozanți: «Nu știu de vor fi toți mai buni tehnicieni, sînt convins însă că vor fi oameni mai adevărați, oameni care știu să-și făurească un echilibru al lor interior, ca-

Funcționalitate și eficiență — două trăsături prezente în toate detaliile Portului Brăila în anul 2000, așa cum l-au proiectat tinerii cetățeni ai portului

AUR ȘTIINȚIFICĂ AL PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR

Vreți să deveniți inventatori, inovatori, specialiști de înaltă clasă? Nimic mai simplu! Citiți aceste rînduri din...

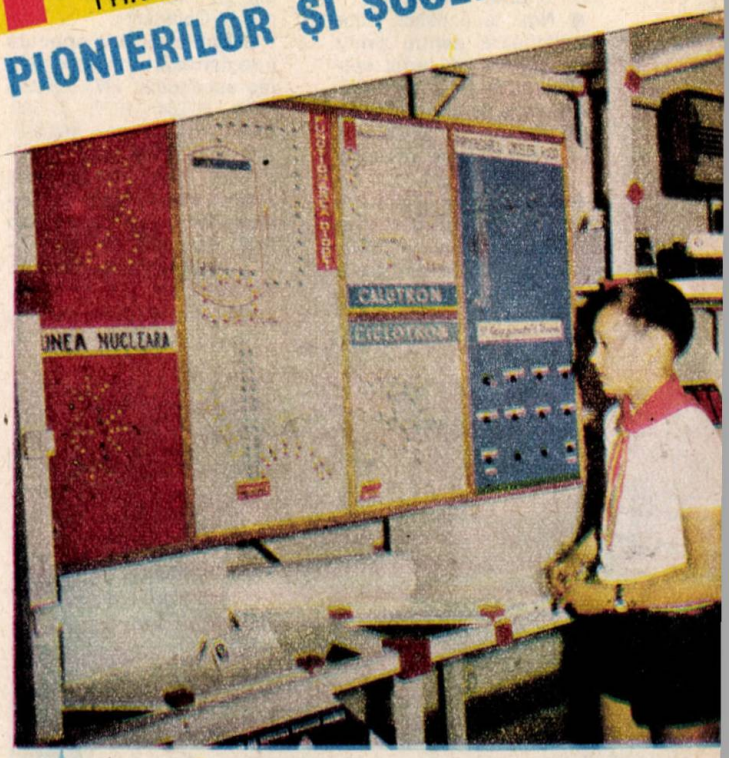

pabili de activităţi tot mai bogate şi mai frumoase. În felul acesta ei pot ajunge cunoscători ai maşinii şi nu sclavi ai ei, pot aspira şi realiza idealuri cît mai mari, chiar şi în tehnică».

● Ediţia din 1971 a concursului aduce la start 9 669 de participanţi, adică aproape tot atîţia cît în primii trei ani de desfăşurare a lui.

● Printre cîştigătorii trofeelor la ediţia 1972 se numără pionierii şi şcolarii din municipiul Bucureşti (Marele trofeu) şi judeţele Braşov, Galaţi (Trofeul «Anul 2000»), Cluj, Ilfov, Sibiu. Participare triplă faţă de ediţia precedentă: 28 133 de brevete onorate cu lucrări.

● Nou: la această ediţie funcţionează pentru prima oară, paralel cu juriul specialiştilor, un **juriu de copii.** Preşedinte de onoare: Siegfried Kloyber — acum utecist, primul mare premiant al concursului.

● Marele premiu colectiv este obţinut pentru a doua oară de constructorii navelor cu pernă de aer de la Galaţi, pentru noile lor lucrări. Marele premiu individual revine pionierului bucureştean Victor Dragomir pentru «Numărător de persoane cu fotocelulă». Mai acordă premii C.C. al U.T.C. şi un număr de ministere.

● Expuse la Tokio cu prilejul Tîrgului internaţional de invenţii ale elevilor din 1972, lucrările lui Călin Rădulescu, Radu Papazian, Nicolae Bledea, Dorel Găină, Adrian Toader, Virgil Călăraşu obţin — toate — distincţia maximă.

● Adrian Duca din Iaşi este cîştigătorul Marelui premiu individual la ediţia 1974 pentru «Televizor didactic». Marele premiu colectiv este obţinut ex-equo de pionierii din Şemlacul Mare — Timiş şi Constanţa.

● Participarea la concurs înregistrează un grafic mereu ascendent. 1975: 35 998; 1976: 48 254; 1977: 77 386; 1978 — salt uriaş: 160 505.

● Pionierii şi şcolarii din judeţul Ilfov înregistrează victorii concludente cu primele lor mari lucrări din seria destinată revoluţionării mijloacelor didactice. La expoziţia din 1976 este admirat panoul demonstrativ «Procesul fotosintezei», opera tehnicienilor din Oltenita. La ediţia 1978 ei sînt prezenţi cu «Panoul demonstrativ pentru fizică» (explicînd structura atomului, funcţionarea diodei, propagarea undelor radio, ciclotronul, studierea deviaţiei radiaţiilor alfa, beta, gamma in cîmpul magnetic — foto: pag, 47, jos), realizat la Urziceni. În 1979 este construit un alt aparat didactic de avangardă, menit să pună în evidenţă, pentru nevoile şcolii, interdependenţa dintre structura atomului, tipurile de legături dinamice şi obţinerea industrială a principalilor produşi chimici, ca şi un instrument pentru studierea variaţiei funcţiilor trigonometrice. Ambele sînt semnate de pionierii din Giurgiu.

● Tinerii tehnicieni din Ploieşti încep şi ei o serie glorioasă: cea consacrată aparaturii medicale. După dispozitivul pentru acupunctură şi aparatul pentru somnoterapie, care obţin brevete de invenţie (Sorin Rădulescu şi prof. Eugen Moraru), precum şi meritorii aplauze la un prestigios congres internaţional de medicină, desfăşurat la Bucureşti, se află în lucru un aparat universal pentru captarea biocurenţilor organismului, aparatul pentru dezvoltarea vorbirii la preşcolari şi altele.

● Printre cele mai semnificative lucrări elaborate în ultimii ani se numără machetele. După «Buzăul erei comuniste» şi «Casa pionierilor şi şoimilor patriei din Pucioasa-Dîmboviţa», care au adus pionierilor din aceste localităţi frumoase distincţii la concursul nostru, recent lansatul concurs «Atelier 2000» vine să dea amploarea necesară acestei romantice activităţi. Machetele realizate sub egida noului concurs sînt expuse pentru prima dată în 1979.
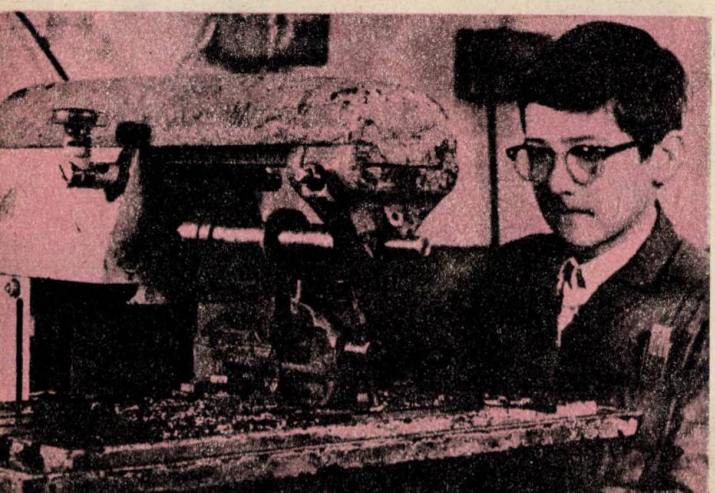
● Afluenţa masivă la Concursul de creaţie tehnică al pionierilor şi şcolarilor face să treacă de **jumătate de milion** numărul celor care au semnat de-a lungul anilor brevetul de participare!